

Briselē, 2026. gada 17. aprīlī
(OR. en)

8316/26

ENV 370
MI 356
IND 259
CONSUM 124
COMPET 446
MARE 9
PECHE 124
RECH 175
SAN 227
ENT 76
ECOFIN 489

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 16. aprīlis
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 160 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par to, kā dalībvalstis saskanīgi ar Direktīvu (ES) 2019/904 ziņojušas par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem (VLPI) un par zvejas rīkiem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 160 final.

Pielikumā: COM(2026) 160 final

Briselē, 16.4.2026.
COM(2026) 160 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā dalībvalstis saskanīgi ar Direktīvu (ES) 2019/904 ziņojušas par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem (VLPI) un par zvejas rīkiem

To datu un informācijas pārskatīšana, kas paziņoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvas (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu 13. panta 3. punktu

Saturs

1. Pamatinformācija par ziņojumu un tā mērķis	1
2. Ziņošanas rezultāti	1
Pārskats pa punktiem.....	3
a) punkts: tirgū laisto dzērienu glāžu (DzG) un pārtikas taras (PT) daudzumi	3
b) punkts: dzērienu glāžu un pārtikas taras patēriņa samazināšanas pasākumi	6
c) punkts: VLP dzērienu pudeļu dalīta savākšana	8
d) punkts: plastmasu saturošu zvejas rīku daudzumi, kas laisti tirgū un savākti atkritumu veidā ...	10
3. Datu vākšanas organizēšana un datu kvalitāte	12
Datu vākšanas organizēšana.....	12
Datu kvalitāte	12
Datu avoti un metodikas	13
Pilnīgums.....	13
Ticamība	14
Savlaicīgums	14
Konsekvence	15
4. Ieteikumi par veicamajiem uzlabojumiem.....	15
5. Secinājumi	16
6. Pielikumi.....	17
1. pielikums. Patēriņa samazināšanas pasākumi pa kategorijām un apakškategorijām (b) punkts) ...	17
2. pielikums. Pasākumi, ar ko nosaka kvantitatīvus mērķrādītājus VLP DzG un PT patēriņa samazināšanai (b) punkts)	20
3. pielikums. VLP pudeļu dalītās savākšanas rādītājs (c) punkts) un ieviestās depoizta sistēmas....	22
4. pielikums. Tirgū laisto un dalīti savāktu VLP dzērienu pudeļu absolūtās vērtības un vērtības uz vienu iedzīvotāju (c) punkts).....	23
5. pielikums. Paziņotie dati sadalījumā pa materiāliem un zvejas rīku veidiem (d) punkts)	24
6. pielikums. Tirgū laistie zvejas rīki un savāktie par atkritumiem kļuvušie zvejas rīki (d) punkts) attiecībā pret zvejas flotes tilpību pa valstīm.....	27
7. pielikums. Iestādes, kas atbild par ziņošanu VLPI direktīvas ietvaros, un ziņošanas datumi	28
8. pielikums. Veiktā ziņotāju valstu apsekojuma rezultātu kopsavilkums	29
9. pielikums. Datu avoti un metodikas	32
10. pielikums. Norādītās verifikācijas metodes un pareizības problēmas	34

1. Pamatinformācija par ziņojumu un tā mērķis

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvai (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu ("Vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu (VLPI) direktīva") ir trīs mērķi: i) novērst un samazināt konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmi uz vidi un cilvēka veselību, ii) veicināt aprites ekonomiku un iii) sekmēt labi funkcionējošu iekšējo tirgu.

Saskaņā ar VLPI direktīvas 13. pantu dalībvalstīm ir jāpaziņo 1. tabulā norādītā informācija 18 mēnešu laikā pēc attiecīgā pārskata gada beigām un kopā ar to jāiesniedz kvalitātes pārbaudes ziņojums, kurā cita starpā aprakstītas aprēķiniem un datu verificācijai un kontrolei izmantotās metodes. Komisija ir pieņēmusi vairākus īstenošanas lēmumus, ar kuriem nosaka metodikas un formātus gan datu ziņošanai, gan kvalitātes pārbaudes ziņojumiem.

Šajā ziņojumā ir sniegts novērtējums par informāciju, kas paziņota par 2022. pārskata gadu, kā noteikts VLPI direktīvas 13. panta 3. punktā, kurā teikts:

"Komisija pārskata datus un informāciju, kas paziņoti saskaņā ar šo [13.] pantu, un publicē ziņojumu par sava pārskata rezultātiem. Ziņojumā ietver datu un informācijas vākšanas organizatoriskā aspekta, datu avotu un dalībvalstu izmantotās metodikas, kā arī minēto datu un informācijas pilnīguma, ticamības, savlaicīguma un konsekvences novērtējumu. Novērtējums var ietvert konkrētus ieteikumus par veicamajiem uzlabojumiem. Ziņojumu izstrādā pēc tam, kad dalībvalstis pirmo reizi paziņojušas datus un informāciju, un pēc tam ar Direktīvas 94/62/EK 12. panta 3.c punktā paredzēto regularitāti."

Ziņojumā arī:

- sniegts pārskats par paziņotajiem datiem un informāciju;
- novērtēta datu kvalitāte, ņemot vērā 13. panta 3. punktā uzskaitītos kritērijus;
- sniegti ieteikumi par to, kā turpmākajos gados uzlabot ziņošanu.

Šā ziņojuma pamatā esošo analīzi palīdzējusi veikt Eiropas Vides aģentūra. Sīkākas analīzes ir pieejamas paplašinātajā ziņojumā (EVA, 2025). Papildus ES dalībvalstu (DV) datiem un informācijai šis ziņojums aptver arī datus un informāciju, ko iesniegušas Eiropas Brīvās tirdzniecības zonas (EBTA) valstis, kuras ietilpst Eiropas Ekonomikas asociācijā (Islande, Lihtenšteina un Norvēģija).

2. Ziņošanas rezultāti

Šajā iedaļā ir iepazīstināts ar paziņotajiem datiem pa ziņošanas punktiem (no a) punkta līdz d) punktam, kas norādīti 1. tabulā) un norādītas arī aprēķinātās vērtības uz vienu iedzīvotāju un kopējās vērtības. Pilns paziņoto datu un informācijas kopums [ir pieejams šeit](#).

Pret uzrādīto informāciju būtu jāattiecas piesardzīgi – gan tāpēc, ka dažādas valstis ir izmantojušas atšķirīgas metodikas, gan tāpēc, ka pastāv pareizības problēmas (sk. 3. nodaļu par datu kvalitāti). Tāpēc salīdzināt dažādu valstu datus (piemēram, vērtības uz vienu iedzīvotāju) var nebūt īpaši lietderīgi. Tomēr, lai sniegtu labāku pārskatu par pašreizējo situāciju, valstīm, kas par attiecīgo punktu ziņojušas, ir aprēķinātas vērtības uz vienu iedzīvotāju un kopējās vērtības.

1. tabula. VLPI direktīvā noteiktie ziņošanas pienākumi

Dati un informācija	Šajā ziņojumā	Ziņošanas juridiskais pamats	Atsauces gads	Pirmā DV ziņojuma iesniegšanas termiņš	Mērķrādītājs/mērķi
Tirgū laistie šādu izstrādājumu daudzumi: — dzērienu glāzes, — pārtikas tara	a) punkts	VLPI direktīvas 13. panta 1. punkta a) apakšpunkts: dati par pielikuma A daļā uzskaitītajiem vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas katru gadu laisti dalībvalsts tirgū; tas parāda patēriņa samazinājumu, ko prasa 4. panta 1. punkts <u>Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2022/162</u>	2022	2024. gada jūnija beigas	Vērienīgs un pastāvīgs samazinājums (2022–2026). Turklāt paziņotie dati tiks izmantoti VLPI direktīvas izvērtēšanā, kas ietvers novērtējumu par iespēju ieviest saistošus patēriņa samazināšanas mērķrādītājus dzērienu glāzēm un pārtikas tarai.
Pasākumi, kas veikti, lai samazinātu šādu izstrādājumu patēriņu: — dzērienu glāzes, — pārtikas tara	b) punkts	VLPI direktīvas 13. panta 1. punkta b) apakšpunkts: informācija par dalībvalsts veiktajiem pasākumiem 4. panta 1. punkta izpildes nolūkā <u>Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2022/162</u>	2022	2024. gada jūnija beigas	
Vienreizlietojamu plastmasas (VLP) dzērienu pudeļu dalīta savākšana	c) punkts	VLPI direktīvas 13. panta 1. punkta c) apakšpunkts: dati par pielikuma F daļā uzskaitītajiem vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas katru gadu dalīti savākti dalībvalstī, – lai parādītu mērķrādītāju sasniegšanu saskaņā ar 9. panta 1. punktu <u>Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/1752</u>	2022	2024. gada jūnija beigas	Līdz 2025. gadam – par 77 %. Līdz 2029. gadam – par 90 %. (Visos gadījumos pēc masas.)
Plastmasu saturoši zvejas rīki: — tirgū laistie daudzumi, — atkritumu veidā savāktie daudzumi	d) punkts	VLPI direktīvas 13. panta 1. punkta d) apakšpunkts: dati par plastmasu saturošiem zvejas rīkiem, kas laisti tirgū, un par atkritumiem kļuvušiem zvejas rīkiem, kas katru gadu savākti dalībvalstī <u>Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/958</u>	2022	2024. gada jūnija beigas	Mērķrādītāju nav, bet dalībvalstīm, kurām ir jūras ūdeņi, ar 2025. gada 1. janvāri ir jānosaka savi ikgadējie reciklēšanai jeb pārstrādei paredzētu plastmasu saturošu par atkritumiem kļuvušu zvejas rīku savākšanas valsts rādītāji. Turklāt, balstoties uz 2024. gadā paziņotajiem datiem (kas attiecas uz 2022. gadu), VLPI direktīvas izvērtēšanā tiks novērtēti iespējami turpmāki pasākumi, ieskaitot iespēju noteikt saistošus par atkritumiem kļuvušu zvejas rīku savākšanas rādītājus.
Reciklētā materiāla saturs VLP dzērienu pudelēs	e) punkts	VLPI direktīvas 13. panta 1. punkta e) apakšpunkts: informācija par pārstrādātā materiāla saturu pielikuma F daļā minētajās dzērienu pudelēs – lai parādītu mērķrādītāju sasniegšanu, kas noteikti 6. panta 5. punktā <u>Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2023/2683</u>	2023	2025. gada jūnija beigas	Līdz 2025. gadam – 25 % VLP dzērienu pudelēm, kas izgatavotas no PET. Līdz 2030. gadam – 30 % visām VLP dzērienu pudelēm.
Pēcpatēriņa atkritumi no tabakas izstrādājumu filtriem	f) punkts	VLPI direktīvas 13. panta 1. punkta f) apakšpunkts: dati par pielikuma E daļas III sadaļā uzskaitīto vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu pēcpatēriņa atkritumiem, kuri savākti saskaņā ar 8. panta 3. punktu <u>Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/2267</u>	2023	2025. gada jūnija beigas	—

Pārskats pa punktiem

Datus un informāciju par 2022. gadu saskaņā ar VLPI direktīvu paziņoja 29 valstis (visas ES dalībvalstis un 2 EEZ EBTA valstis). Galvenie rezultāti ir izklāstīti 2. tabulā.

2. tabula. ES DV rezultātu kopsavilkums pa ziņošanas punktiem par 2022. gadu

	Tirgū laistais daudzums (a) punkts)	Patēriņa samazināšanas pasākumi (b) punkts)
Dzērienu glāzes ("DzG") un pārtikas tara ("PT") (a) un b) punkts)	<p>Pēc masas (dati no 20 ES DV):</p> <ul style="list-style-type: none"> 152 037 tonnas plastmasas no DzG (0,46 kg uz vienu iedzīvotāju), 524 003 tonnas no PT (1,60 kg uz vienu iedzīvotāju). <p>Pēc izstrādājumu skaita (dati no 11 ES DV):</p> <ul style="list-style-type: none"> 17 miljardu DzG (97 uz vienu iedzīvotāju), 111 miljardu PT vienību (636 uz vienu iedzīvotāju). 	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomiskie instrumenti (27 ES DV) Informētības palielināšana (25 ES DV) Ilgspējīgu alternatīvu popularizēšana (25 ES DV) Kvantitatīvie mērķrādītāji tirgū laisto DzG un PT samazināšanai (14 DV)
	Tirgū laistais daudzums	Dalīta savākšana
Dzērienu pudeles (c) punkts)	2,54 miljoni tonnu (5,7 kg uz vienu iedzīvotāju) (dati no 27 ES DV)	1,8 miljoni tonnu, kas atbilst 71 % kopējam dalītās savākšanas rādītājam (dati no 26 ES DV; 2025. gada mērķrādītājs: 77 %)
Zvejas rīki (d) punkts)	22 900 tonnu (dati no 23 ES DV)	7500 tonnu, kas atbilst 32,7 % kopējam savākšanas rādītājam (dati no 20 ES DV)

a) punkts: tirgū laisto dzērienu glāžu (DzG) un pārtikas taras (PT) daudzumi

No 27 valstīm (25 ES DV un 2 EEZ EBTA valstis), kas ziņoja par tirgū laisto DzG un PT daudzumiem, 15 ziņoja tikai par to masu, 6 – tikai par izstrādājumu skaitu un 6 ziņoja par tiem abiem. Neviena valsts neizmantoja iespēju koriģēt šos daudzumus, lai ņemtu vērā pārvietošanu uz citām dalībvalstīm vai trešām valstīm un no tām.

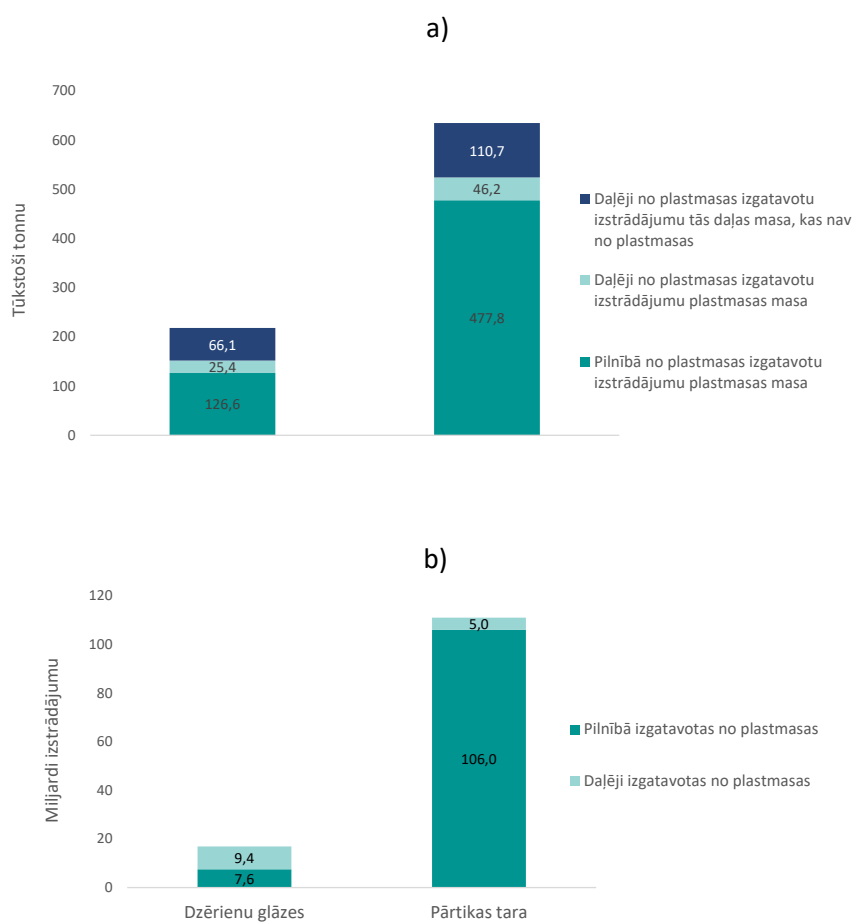
Paziņotās vērtības pa valstīm ļoti atšķiras pēc izstrādājuma, rādītāja (plastmasas masa priekšmetos un priekšmetu kopējā masa) un ziņošanas kārtības (pēc masas vai izstrādājumu skaita). Runājot par vērtībām, kuru pamatā ir masa (1.a attēls), tika ziņots, ka 2022. gadā tirgū laistas kopumā 526 482 tonnas plastmasas no PT (no kurām 524 003 tonnas bija no ES DV) un 152 290 tonnu plastmasas no DzG (152 037 tonnas no ES DV). Atbilstošās vērtības uz vienu iedzīvotāju ir 1,60 kg plastmasas no PT un 0,46 kg plastmasas no DzG¹ (šīs vērtības attiecas arī uz apakškopu, kas ietver tikai ES DV). Kopējā masa, ieskaitot sastāvdaļas, kas nav no plastmasas, bija 637 456 tonnas PT (no kurām 634 744 bija no ES DV) un 218 469 tonnas DzG (no kurām 218 092 bija no ES DV). Priekšmetiem, kas daļēji izgatavoti no plastmasas, vidējais plastmasas saturs (vidējais rādītājs ES un EEZ EBTA valstīs) bija 27,8 % no kopējās masas DzG gadījumā un gandrīz 30 % no kopējās masas PT gadījumā (apakškopai,

¹ Visā ziņojumā vērtības uz vienu iedzīvotāju ir aprēķinātas kā attiecība starp masas summu un ziņotāju valstu iedzīvotāju kopskaitu. Iedzīvotāju skaita dati ir iegūti no *Eurostat* (vidējais valsts iedzīvotāju skaits 2022. gadā, [Eurostat \(2024a\)](#)).

kas ietver tikai ES DV, šīs vērtības ir gandrīz tādas pašas). PT vērtības ļoti ietekmējis neliels skaits valstu, kas ziņoja ļoti lielus skaitļus (sk. 2. un 3. attēlu). Kopumā paziņotie daudzumi veido 7,9 % no tajās pašās valstīs radītā izlietotā plastmasas iepakojuma apjoma².

Pēc izstrādājumu skaita (1.b attēls) tika ziņots, ka 2022. gadā tirgū tika laisti 17,3 miljardi DzG (17 miljardi no tām bija no ES DV) un 111,1 miljards PT vienību (111,06 miljardi no ES DV). Šie kopējie skaitļi atbilst 95,9 DzG (ES DV – 97) un 616,7 PT vienībām (ES DV – 636) uz vienu iedzīvotāju. 88,5 % (ES DV – 88,8 %) no kopējā skaita bija izstrādājumi, kas pilnībā izgatavoti no plastmasas.

1. attēls. 2022. gadā ES tirgū laisto VLP DzG un PT kopējās absolūtās vērtības pēc masas (a) un izstrādājumu skaita (b)

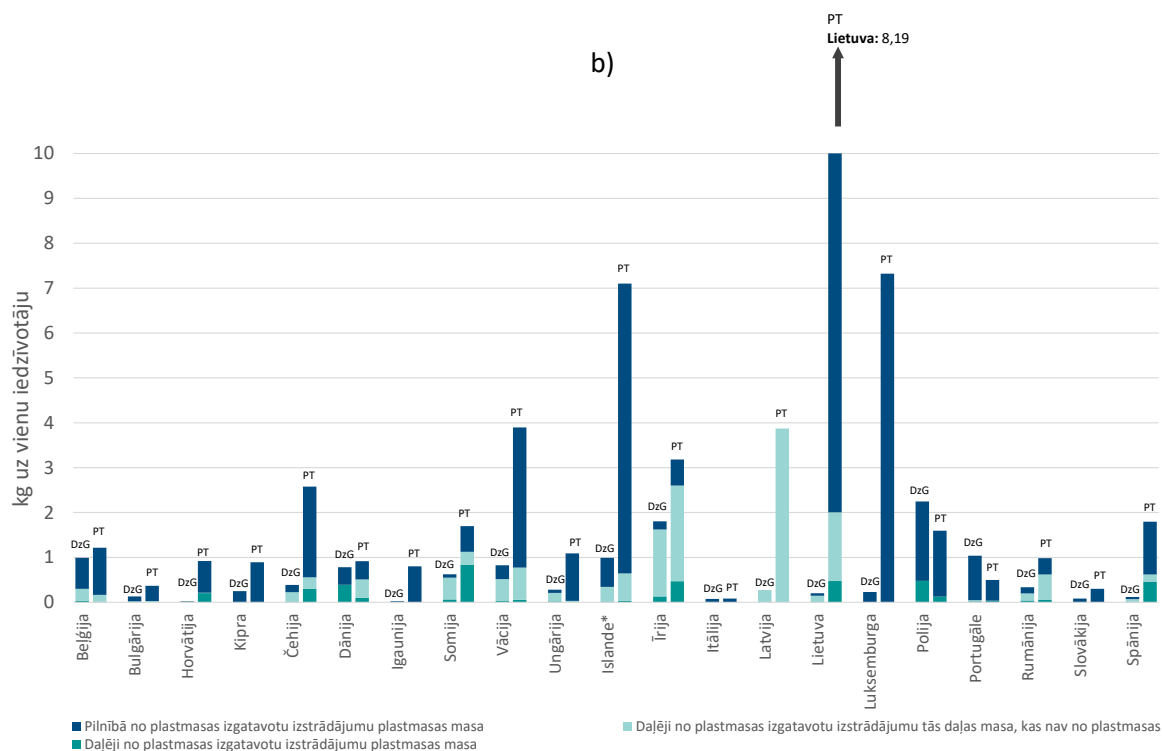
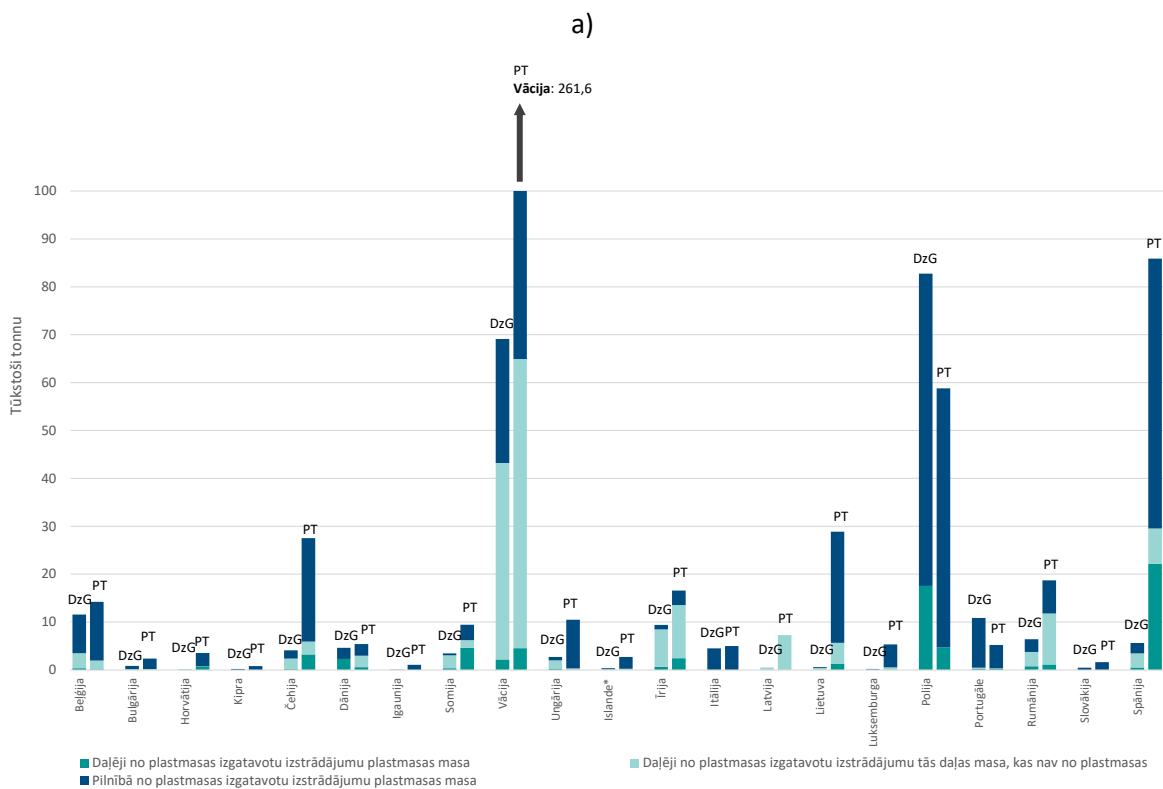

Piezīme: 1.a attēla pamatā ir dati no 20 ES DV. 1.b attēla pamatā ir dati no 11 ES DV. Sadalījumu pa valstīm sk. 2. attēlā.

² Aprēķināts speciāli šim novērtējumam kā abu a) punktā ietverto izstrādājumu plastmasas masas dalījums ar radītā izlietotā iepakojuma masu, ņemot vērā to valstu apakšgrupu, kuras ziņojušas par šo punktu. Priekšmeta plastmasas masā ir ņemta vērā tikai no plastmasas izgatavoto priekšmetu masa un daļēji no plastmasas izgatavoto priekšmetu plastmasas saturs. Radītā izlietotā plastmasas iepakojuma vērtība ir iegūta no Eurostat statistikas [par izlietoto iepakojumu sadalījumā pa atkritumu apsaimniekošanas darbībām](#). Šis salīdzinājums būtu jāuzskata tikai par ierobežotu aizstājējvērtību. Kā atklājās agrīnās brīdināšanas novērtējumos (EVA, 2022), izlietotā plastmasas iepakojuma daudzums dažās valstīs joprojām varētu būt novērtēts par zemu.

2. attēls. 2022. gadā tirgū laisto VLP dzērienu glāžu (DzG) un pārtikas taras (PT) absolūtās vērtības pa valstīm (ES DV un EEZ EBTA valstīm) pēc masas (a) un vērtībām uz vienu iedzīvotāju (b). Grafikā trūkstošās valstis nav ziņojušas datus saskaņā ar šo pieeju.

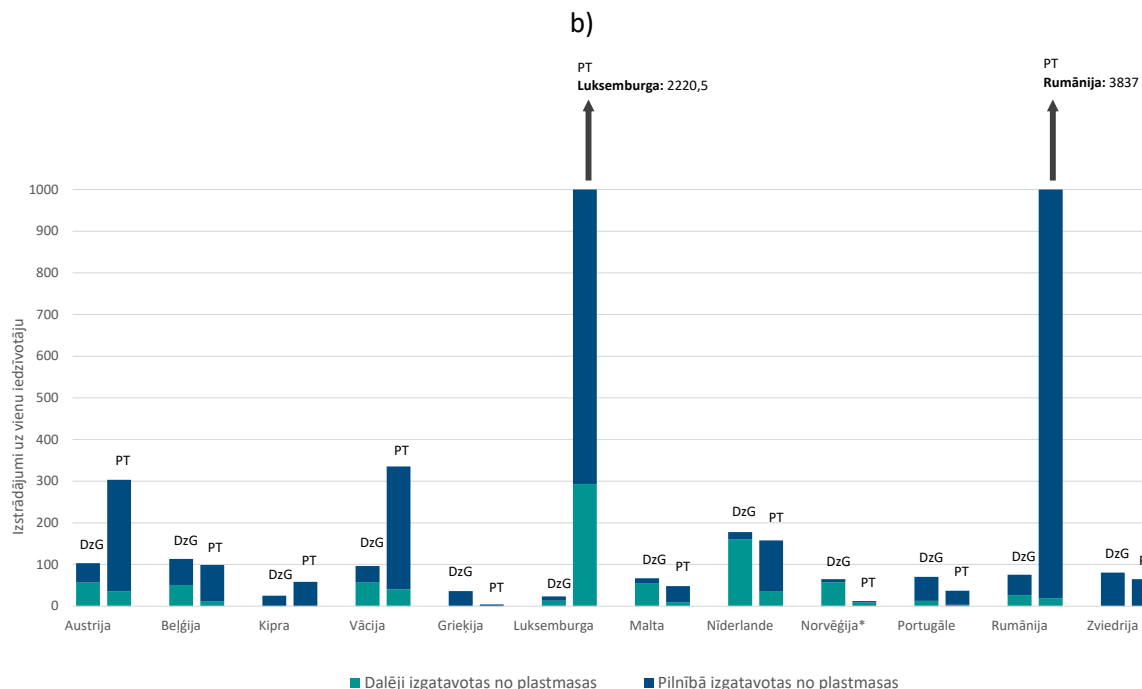
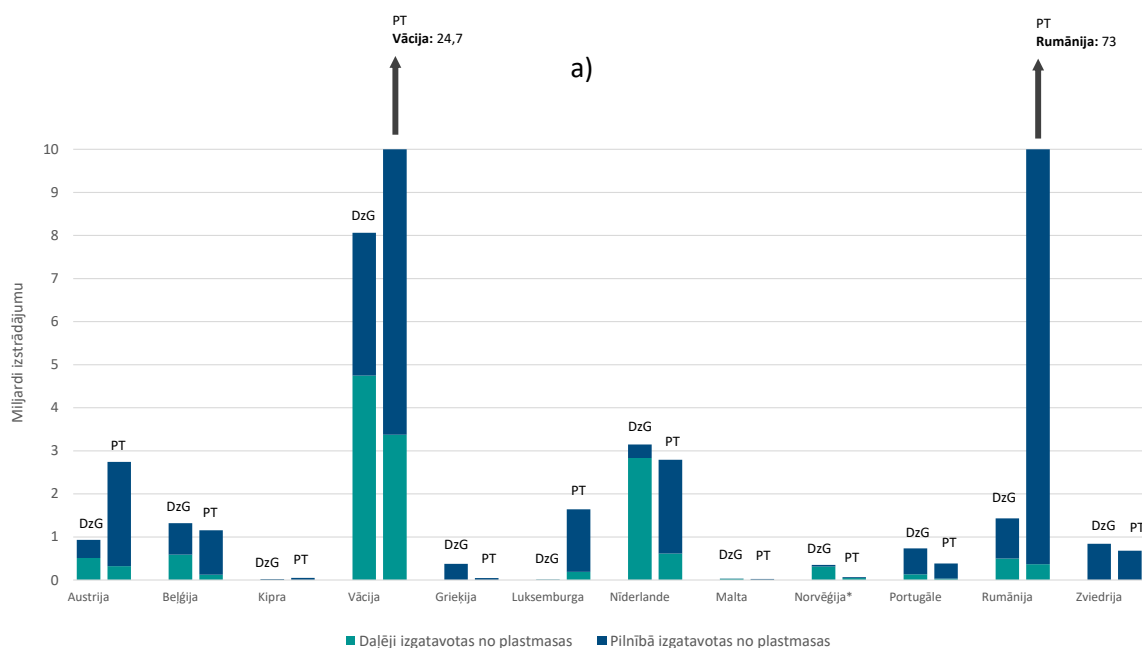
2.a attēlā ir parādīti paziņotie dati pa valstīm, un 2.b attēlā ir norādītas vērtības uz vienu iedzīvotāju, un tās pa valstīm ievērojami atšķiras.

Piezīme: ar * apzīmētas EEZ EBTA valstis.

3. attēls. 2022. gadā tirgū laisto VLP dzērienu glāžu (DzG) un pārtikas taras (PT) absolūtās vērtības pa valstīm (ES DV un EEZ EBTA valstīm) pēc izstrādājumu skaita (a) un vērtībām uz vienu iedzīvotāju (b). Grafikā trūkstošās valstis nav ziņojušas datus saskaņā ar šo pieeju.

3. attēlā ir parādīti paziņotie izstrādājumu skaita dati absolūtos daudzumos (a) un vērtībās uz vienu iedzīvotāju (b).

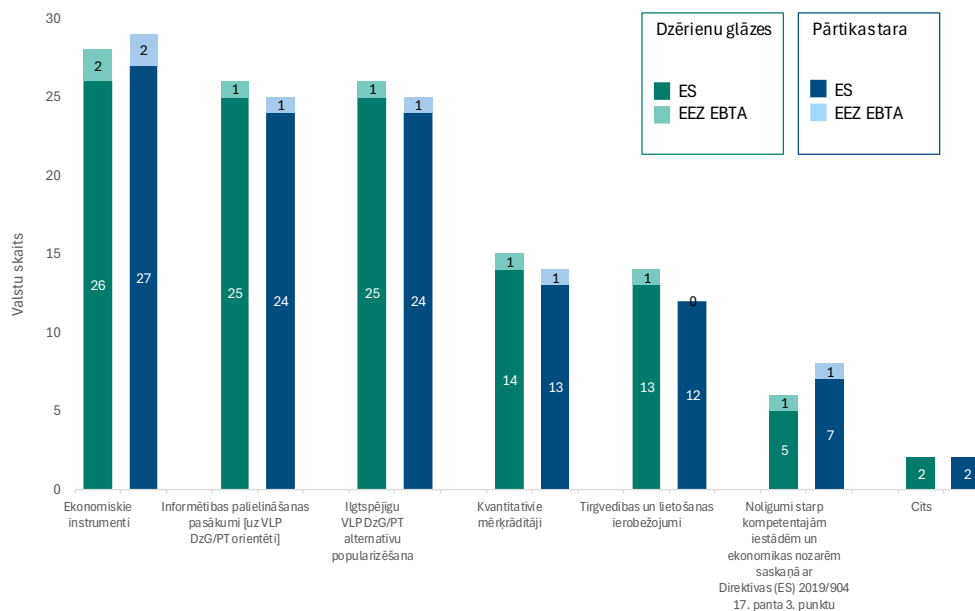
Piezīme: ar * apzīmētas EEZ EBTA valstis.

b) punkts: dzērienu glāžu un pārtikas taras patēriņa samazināšanas pasākumi

Ziņošanas veidnē bija sniegts saraksts ar pasākumiem, kas klasificēti pa kategorijām un apakškategorijām, un valstīm tika lūgts norādīt, kurus no šiem pasākumiem tās ir piemērojušas. Visas

valstis norādīja, ka ir izmantojušas ekonomiskos instrumentus, un lielākā daļa norādīja, ka ir veikušas informētības palielināšanas un ilgtspējīgu alternatīvu popularizēšanas pasākumus (4. attēls). Lielākajā daļā valstu ar dzērienu glāzēm un pārtikas taru saistītie paziņotie pasākumi bija vienādi.

4. attēls. To valstu skaits, kurās 2022. gadā bija spēkā VLP DzG un PT patēriņa samazināšanas pasākumi (ES DV un EEZ EBTA valstis)

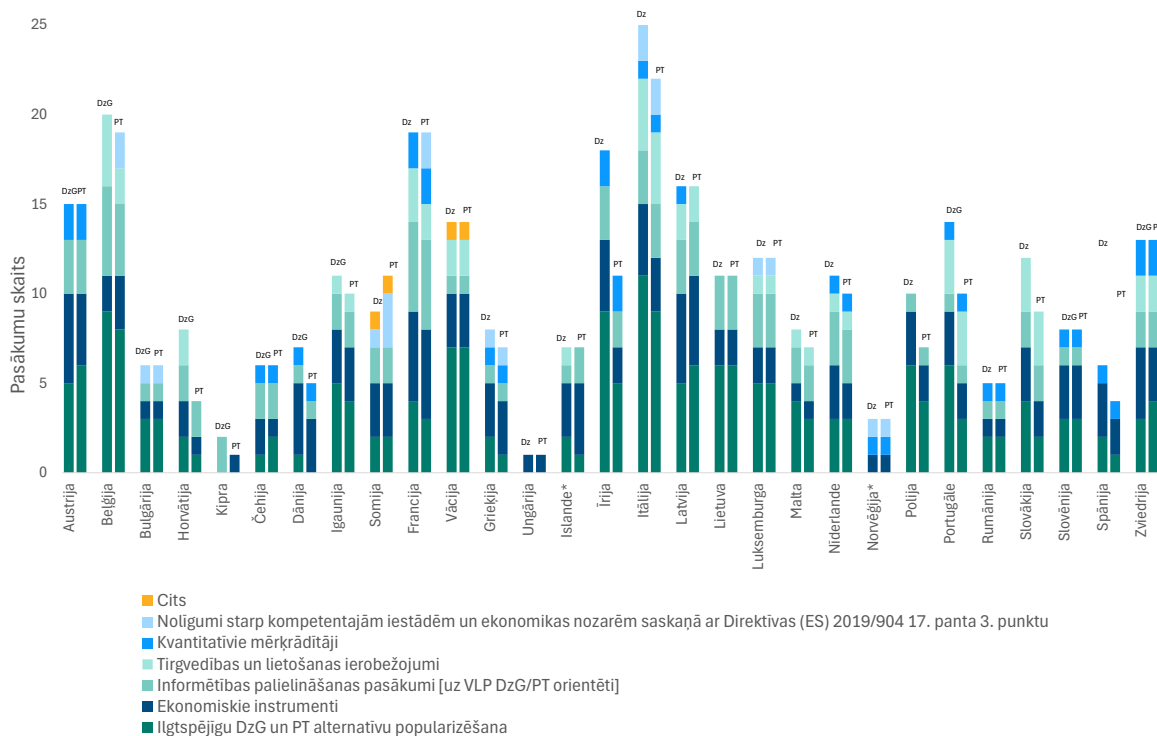

Pasākumi bieži vien ir saistīti ar iepakojuma politiku vai VLPI direktīvas īstenošanu. Daži paziņotie pasākumi stāties spēkā vēlāk un vēl nav atspoguļoti šajā ziņojumā.

Bieži tika ziņots par šādām pasākumu apakškategorijām: i) ražotāja paplašinātas atbildības pienākumi (20 ES DV), ii) kampaņas, kuru mērķis ir palielināt informētību par negatīvo ietekmi uz vidi (21 ES DV), iii) ilgtspējīgu šo VLP izstrādājumu alternatīvu (piemēram, atkalizmantojamas pārtikas taras) popularizēšana (19 ES DV), iv) uzņēmumiem uzlikti pienākumi vai sniegti stimuli tirdzniecības vietā galapatērētājiem nodrošināt ilgtspējīgas VLP izstrādājumu alternatīvas (17 ES DV) un v) publiski pieejamu bezmaksas dzeramā ūdens avotu popularizēšana, kas mudina cilvēkus izmantot savu atkaluzpildāmu trauku vai padzerties no krāna (14 ES DV). 14 ES DV norādīja, ka tās ir ieviesušas kvantitatīvus mērķrādītājus tirgū laisto VLP DzG un PT daudzuma samazināšanai. Visus pasākumus sadalījumā pa kategorijām un apakškategorijām sk. 1. pielikumā un sīkāku informāciju par kvantitatīvajiem mērķiem sk. 2. pielikumā.

Spēkā esošo pasākumu kopējais skaits pa valstīm atšķiras (5. attēls). Ir vērts norādīt, ka valstis ļoti bieži vienu un to pašu politikas instrumentu minēja dažādās pasākumu kategorijās un apakškategorijās. Dažas valstis konkrētā apakškategorijā atsaucās uz vairāk nekā vienu politiku.

5. attēls. 2022. gadā spēkā esošie VLP DzG un PT patēriņa samazināšanas pasākumi (ES DV un EEZ EBTA valstis)

Piezīme: ar * apzīmētas EEZ EBTA valstis.

Šie skaitļi neko nelielina par minēto pasākumu izpildes panākšanas pakāpi un īstenošanas līmeni. Turklāt nav iespējams novērtēt, vai paziņotie pasākumi ir samērīgi un nediskriminējoši.

c) punkts: VLP dzērienu pudeļu dalīta savākšana

Visas 29 valstis (27 ES DV un 2 EEZ EBTA valstis) paziņoja datus par tirgū laisto VLP dzērienu pudeļu masu. Dažas valstis paziņotajos datos minēja ietekmi, ko rada šo pudeļu pārvietošana starp ES dalībvalstīm un eksports uz / imports no trešām valstīm³, taču šīs valstis ne par vienu no šīm parādībām nepaziņoja atsevišķus skaitļus⁴. Četras ES DV izmantoja Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/1752 sniegto iespēju aplēst tirgū laisto pudeļu daudzumus kā no šā izstrādājuma radušos atkritumu masu. Šajā gadījumā valstīm bija jāziņo par daudzumiem, pamatojoties uz četrām atkritumu plūsmām: i) atkritumiem, kas savākti dalīti saskaņā ar VLPI direktīvā noteiktajām prasībām⁵, ii) atkritumiem, kas

³ Piemēram, Igaunija minēja, ka no kaimiņvalstīm ienākošo plūsmu dēļ tās dalītās savākšanas rādītāji ir augstāki nekā tirgū laišanas rādītāji, un Malta norādīja, ka vasaras sezonā ir svarīgi uzskaitīt ienākošās plūsmas no citām valstīm.

⁴ Tikai Spānija ziņoja, ka šīs vērtības ir nulle, pamatojoties uz pieņēmumu, ka starp ienākošajām un izejošajām plūsmām valda līdzsvars.

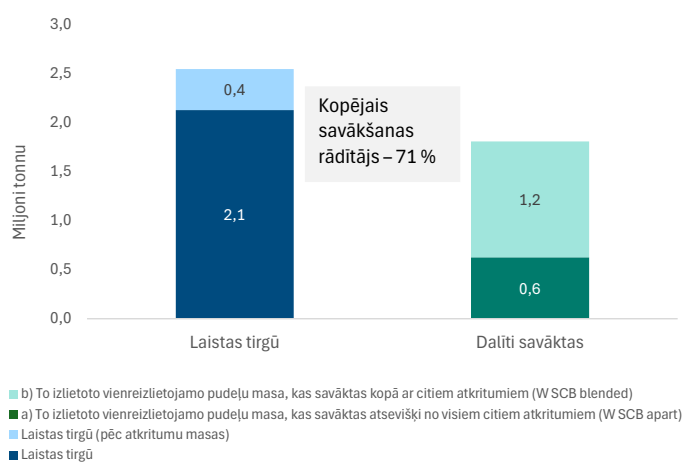
⁵ Kas paredz, ka jābūt izpildītam vienam no šiem nosacījumiem:

- izlietotās vienreizlietojamās pudeles reciklēšanai ir savāktas atsevišķi no visiem citiem atkritumiem;
- izlietotās vienreizlietojamās pudeles ir savāktas kopā ar citām sadzīves atkritumu izlietotā iepakojuma frakcijām vai citām tādu sadzīves atkritumu plastmasas, metāla, papīra vai stikla frakcijām, kas nav iepakojums un kas savāktas dalīti reciklēšanai, un i) savākšanas sistēmā netiek savākti atkritumi, kas varētu saturēt bīstamas vielas, ii) atkritumu savākšana un sekojošā šķirošana ir plānota un tiek veikta tā, lai līdz minimumam samazinātu savākto izlietoto vienreizlietojamo plastmasas pudeļu kontamināciju ar plastmasas atkritumiem, kuru izcelsme nav no šādām pudelēm, un ar citiem atkritumiem, un iii) atkritumu apsaimniekotāji izveido kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, lai verificētu, ka ir izpildīti i) un ii) apakšpunktā minētie nosacījumi.

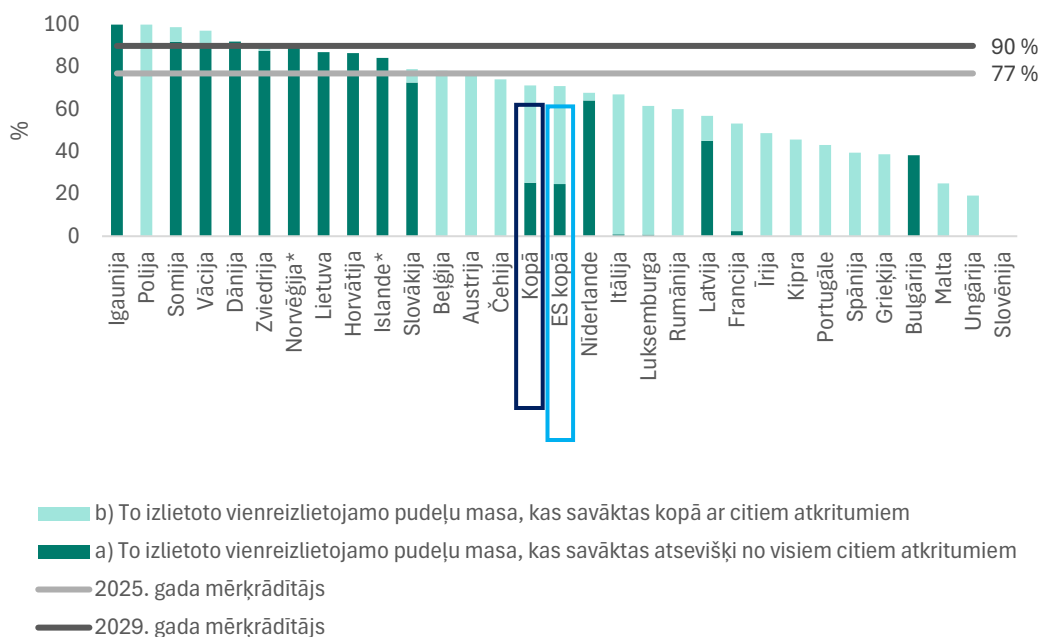
savākti dalīti, bet ne saskaņā ar VLPI direktīvas prasībām, iii) jauktiem sadzīves atkritumiem un iv) atkritumiem, kas izmesti kā dražas. Dati tika sniegti par visām plūsmām, izņemot ii) punktā minēto.

Tika ziņots, ka 2022. gadā tirgū tika laistas kopā 2,56 miljoni tonnu VLP dzērienu pudeļu (2,54 miljoni no tām bija no ES DV), kas atbilst 5,7 kg uz vienu iedzīvotāju (attiecas arī uz ES DV apakškopu). Tika ziņots, ka 1,83 miljoni tonnu (1,8 miljoni no tām bija no ES DV) ir savāktas dalīti saskaņā ar VLPI direktīvā noteiktajām prasībām, un tas atbilst 71 % lielam kopējam dalītās savākšanas rādītājam ES dalībvalstīs (71,2 %, ja ņem vērā arī EEZ EBTA valstis) (6. attēls). Dalītās savākšanas rādītāji, ko paziņoja 12 (10 ES DV) no 26 ziņotājām valstīm, pārsniedza VLPI direktīvā 2025. gadam noteikto 77 % mērķrādītāju, savukārt 6 ES DV paziņotie dalītās savākšanas rādītāji pārsniedza pat 2029. gadam noteikto 90 % mērķrādītāju (7. attēls).

6. attēls. VLP dzērienu pudeles, kas laistas tirgū un savāktas dalīti (ES DV): kopējās 2022. gada vērtības

7. attēls. VLP dzērienu pudeļu dalītās savākšanas rādītājs pa valstīm 2022. gadā (ES DV un EEZ EBTA valstis)

Piezīme: valstis ir sakārtotas pēc dalītās savākšanas rādītāja. Slovēnija datus nav ziņojusi.

Īpaši jāmin, ka 10 no 12 valstīm, kas jau 2022. gadā bija sasniegušas 2025. gada mērķrādītāju, ir ieviesušas iepakojuma depozīta sistēmas (IDS) VLP dzērienu pudelēm. Tas parāda, cik iedarbīga ir IDS, kas dalībvalstīm būs jāievieš saskaņā ar jauno iepakojuma un izlietotā iepakojuma regulu. Daudzas valstis jau veido šāda veida sistēmas vai plāno to drīz darīt (sīkāku informāciju sk. 3. pielikumā).

2022. gadā tirgū laisto VLP dzērienu pudeļu daudzumi pa valstīm ievērojami atšķirās (absolūtās vērtības un vērtības uz vienu iedzīvotāju sk. 4. pielikumā). Kā jau bija gaidāms, paziņotie absolūtie daudzumi vislielākie bija valstīs, kurās ir visvairāk iedzīvotāju (Vācijā, Itālijā, Francijā, Polijā un Spānijā). Taču visaugstākās paziņotās vērtības uz vienu iedzīvotāju bija Maltai un Kiprai. Runājot par dalīto savākšanu, 23 valstis (22 ES DV) ziņoja par dalīti savāktām VLP pudelēm, kas tika savāktas kopā ar citām atkritumu plūsmām. 18 valstis ziņoja par VLP pudeļu daudzumiem, kas savākti atsevišķi no visām pārējām atkritumu plūsmām, galvenokārt izmantojot IDS. Pārējo valstu paziņotās vērtības bija nulle, tāpēc ka i) tajās nav sistēmu, ko izmantot, lai šīs pudeles vāktu atsevišķi no visām pārējām atkritumu plūsmām, ii) pudeles tiek vāktas kopā ar citām sauso atkritumu plūsmām vai iii) nav pārlicības (dažām valstīm), vai valsts sistēmas spēj savākt pudeles pilnīgi atsevišķi no visām pārējām atkritumu plūsmām.

d) punkts: plastmasu saturošu zvejas rīku daudzumi, kas laisti tirgū un savākti atkritumu veidā

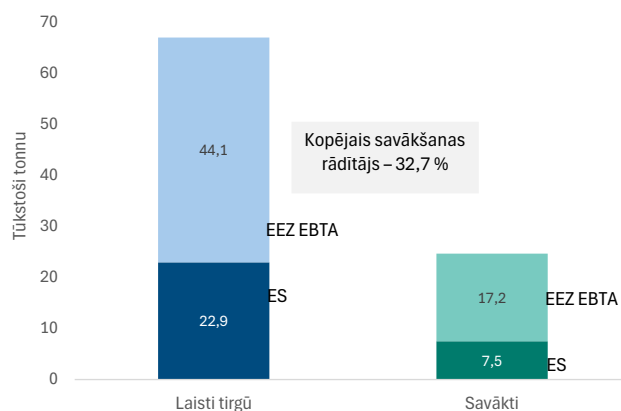
Kopumā 25 valstis (23 ES DV un 2 EEZ EBTA valstis) paziņoja datus par tirgū laistiem plastmasu saturošiem zvejas rīkiem, un 22 no šīm valstīm (20 ES DV un 2 EEZ EBTA valstis) paziņoja datus par savāktajiem par atkritumiem kļuvušajiem zvejas rīkiem. Lielākā daļa valstu paziņoja tikai obligātos datus, t. i., kopējos zvejas rīku daudzumus bez sīkāka iedalījuma. Tomēr sešas valstis (piecas ES DV) sniedza sīkāku datu sadalījumu vai nu pēc zvejas rīka veida, vai pēc materiāla (plastmasa, metāls, kaučuks) (sīkāk sadalītos datus sk. 5. pielikumā).

Par 2022. gadu ziņots, ka kopumā tirgū laisti 67 000 tonnu zvejas rīku (22 900 tonnu no tiem bija no ES DV) un savākti 24 700 tonnu par atkritumiem kļuvušu zvejas rīku (7500 tonnu no tiem bija no ES DV)⁶. Tas nozīmē, ka kopējais savākšanas rādītājs ES dalībvalstīs bija 32,7 % (36,8 %, ja iekļauj arī EEZ EBTA valstis) (8. attēls). Savākšanas rādītāji valstīs bija robežās no 0 % līdz vērtībām, kas pārsniedz 100 % (9. attēls) (pēdējais minētais rādītājs lielākoties attiecas uz valstīm ar plašu piekrasti). Valstis bez izejas uz jūru kopumā ziņoja, ka gan tirgū laisto, gan savākto daudzumu vērtība ir 0 %, kaut arī zvejas rīkus būtu bijis iespējams laist to tirgū. Lai gan VLPI direktīvā nav noteikti saistoši kvantitatīvi savākšanas mērķrādītāji, dalībvalstīm, kurām ir jūras ūdeņi, ar 2025. gada 1. janvāri ir jānosaka ikgadējie reciklēšanai paredzētu plastmasu saturošu par atkritumiem kļuvušu zvejas rīku savākšanas valsts rādītāji. Uz šogad paziņoto datu pamata tiks novērtēta iespējamība noteikt saistošus savākšanas mērķrādītājus pēc VLPI direktīvas izvērtēšanas, kas notiks 2027. gadā.

Tirgū laisto un savākto zvejas rīku daudzumi valstu starpā ievērojami atšķirās (10. attēls), un pastāv cieša korelācija starp i) tirgū laistajiem daudzumiem un savāktajiem daudzumiem un ii) šīm vērtībām un katras valsts zvejas flotes tilpību (datus par zvejas flotes lielumu sk. 6. pielikumā). Valstu vērtības bija robežās no dažām tonnām līdz vairāk nekā 42 000 tirgū laistu tonnu un līdz 15 000 tonnu savākto par atkritumiem kļuvušu zvejas rīku. Vislielākos tirgū laistos daudzumus paziņoja Norvēģija, Lietuva, Francija un Portugāle. Tas, šķiet, daļēji atspoguļo atšķirīgās situācijas dažādās valstīs, bet daļēji arī atšķirības datu vākšanas centienos (sk. iedaļu "Datu avoti un metodikas"), jo valstis bieži norādīja, ka tām ir grūti ziņot pareizus datus (sk. iedaļu "Ticamība").

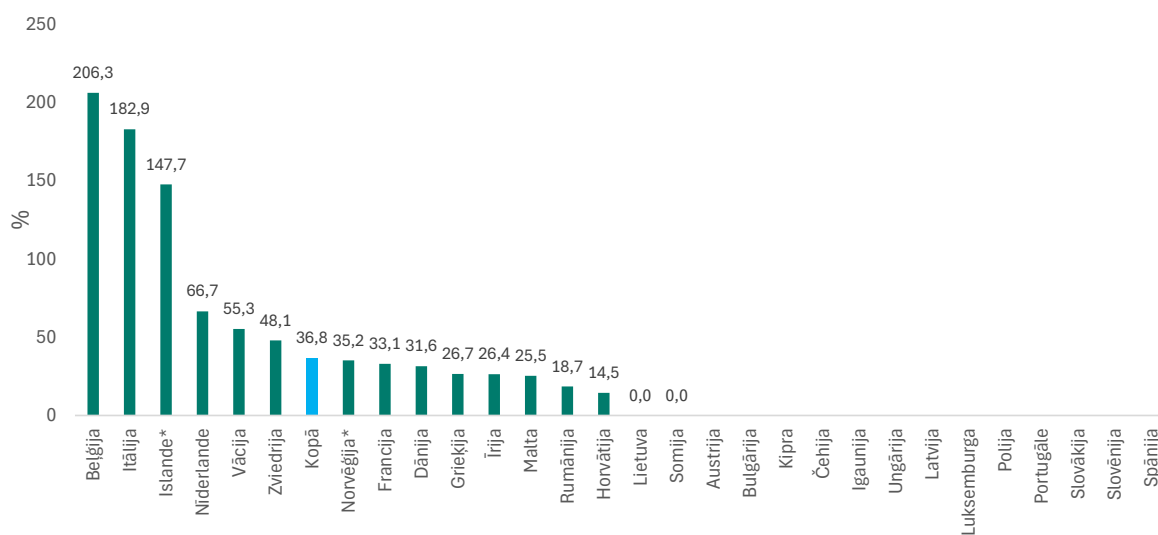
⁶ Dati, kurus lūgts saglabāt konfidencialus, šajā skaitlī un kopskaitā nav iekļauti.

8. attēls. Tirgū laistie zvejas rīki un savāktie par atkritumiem kļuvušie zvejas rīki: kopējās 2022. gada vērtības (ES DV un EEZ EBTA valstīs)

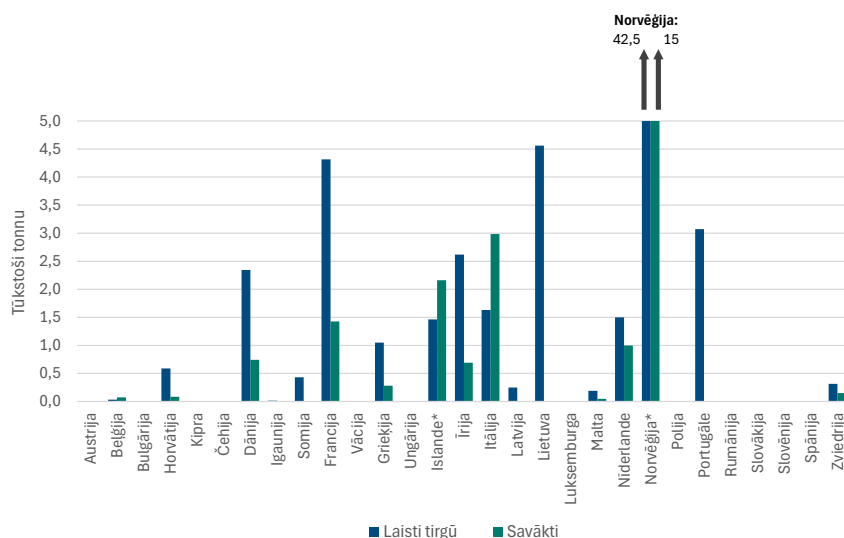
Piezīme: dati, kurus lūgts saglabāt konfidenciālus, attēlā nav pārstāvēti.

9. attēls. Par atkritumiem kļuvušo zvejas rīku savākšanas rādītājs pa valstīm, 2022. gads (ES DV un EEZ EBTA valstīs). Avots: uz paziņotajiem datiem balstīts pašu aprēķins – tirgū laisto daudzumu dalījums ar savāktajiem daudzumiem.

Piezīme: valstis, kas paziņoja datus, ir sakārtotas pēc to savākšanas rādītāja.

10. attēls. Tirgū laistie zvejas rīki un savāktie par atkritumiem kļuvušie zvejas rīki, par ko paziņots saskaņā ar d) punktu: absolūtās vērtības pa valstīm, 2022. gads (ES DV un EEZ EBTA valstis)

3. Datu vākšanas organizēšana un datu kvalitāte

Datu vākšanas organizēšana

Galveno ziņotāju iecelšana aizņēma 1–8 mēnešus un dažās valstīs kavējās darbinieku trūkuma vai institucionālās pārstrukturēšanas dēļ. Visbiežāk iesaistītās iestādes bija ministrijas, kam uzticēti ar vidi saistīti pienākumi, un valstu vides aģentūras (valstu ziņotāju iestāžu sarakstu sk. 7. pielikumā).

Kopš 2024. gada pirmā ceturkšņa Eiropas Vides aģentūra Komisijas vārdā un ciešā sadarbībā ar to ir izstrādājusi un testējusi ziņošanas veidnes. Aģentūra ir arī izveidojusi palīgmateriālus, ieskaitot [rokasgrāmatu zinotājiem](#), un sarīkojusi trīs tīmekļseminārus, lai viestu skaidrību par ziņošanas procesu. Aģentūra ir izveidojusi [tīmekļa vietni](#), kurā valstīm tiek sniegta informācija par tiesisko regulējumu un tiek nodrošināta piekļuve veidņu palīgmateriāliem. Ar palīdzības dienesta starpniecību ir ticis sniegts pastāvīgs atbalsts.

Eiropas Vides aģentūra Komisijas vārdā un ciešā sadarbībā ar to pēc paziņoto datu un informācijas saņemšanas tos rūpīgi pārskatīja un kopā ar valstu ziņotājiem uzlaboja, lai nodrošinātu, ka elementi ir paziņoti pareizi, obligātie lauki ir aizpildīti un kvalitātes pārbaudes ziņojumā sniegtie skaidrojumi ir pilnīgi saprotami. Pēc datu vākšanas posma valstīm tika lūgts aizpildīt aptaujas anketu, lai sniegtu atgriezenisko saiti. Atbildes liecināja par lielu apmierinātību ar procesu un norādīja uz datu problēmām, kas saistītas ar 2025. gada ziņošanu (sīkāku informāciju sk. 8. pielikumā).

Datu kvalitāte

Valstis izmantoja dažādus datu avotus un metodikas un bieži norādīja uz pareizības problēmām. Kvalitātes nodrošināšanas procesā tika konstatētas arī biežas konsekvences problēmas, kas pēc iespējas tika novērstas, sniedzot racionalizētus norādījumus ziņotājiem. Tomēr valstu ziņotāji, iespējams, ir atšķirīgi interpretējuši prasības par datiem un informāciju, piemēram, kad b) punktā izvēlējās visatbilstošākos VLP izstrādājumu patēriņa samazināšanas pasākumus. Tā kā nebija obligāti jāaizpilda svarīgi lauki, kas bija vajadzīgi, lai izprastu konkrētas datu iezīmes un ierobežojumus, kvalitātes nodrošināšanas procesā, iespējams, netika apzināti visi attiecīgie datu ierobežojumi. Tāpēc šie pirmā gada ziņošanas rezultāti būtu jāuzlūko piesardzīgi. Jo īpaši ir svarīgi atturēties no paziņoto datu salīdzināšanas starp valstīm.

Datu avoti un metodikas

Valstis savus datus balstīja uz dažādiem avotiem, bieži vien vairāk nekā vienu, un dažas valstis ziņoja par saviem datu avotiem, izmantojot citu klasifikāciju, nevis to, kas sniegta ziņošanas formātā⁷. Daudzas valstis uzsvēra datu kvalitātes problēmas un norādīja, ka nākamajā gadā tās plāno sniegt labākas aplēses. Dažos gadījumos valstis norādīja skaitļus par citiem gadiem, nevis 2022. gadu, jo datu par 2022. gadu trūka.

Galvenais avots attiecībā uz **a) punktu** bija ražotāja paplašinātas atbildības (RPA) sistēmas un īpaši apsekojumi (sk. 9. pielikumu). Tikai viena valsts (Lietuva) izmantoja IDS datus (par dzērienu glāzēm). Vairumā gadījumu valstis izmantoja vienus un tos pašus datu avotus un metodikas gan dzērienu glāzēm, gan pārtikas tarai, un valstis bieži paļāvās uz atkritumu apsaimniekošanas datiem. Lielākā daļa valstu, kas izmantoja RPA sistēmu datus, ziņoja, pamatojoties uz masu. **b) punkta** ziņošanas formātā ziņotājiem nebija prasīts norādīt metodiku, kas izmantota ziņošanai par šo punktu. Paziņoto pasākumu daudzveidība⁸ liecina, ka valstu izmantotās metodikas ir diezgan atšķirīgas. Visbiežāk norādītie datu avoti attiecībā uz **c) punktu** (VLP dzērienu pudeles, kas laistas tirgū un savāktas dalīti) bija IDS, RPA sistēmas un atkritumu statistika (sk. 9. pielikumu).

Attiecībā uz **d) punktu** (tirgū laistie zvejas rīki un savāktie par atkritumiem kļuvušie zvejas rīki) visbiežāk izmantotie avoti un avoti, ko izmantojušas valstis, kuras ziņojušas vislielākos daudzumus, bija zvejas rīku ražotāju un ostu operatoru apsekojumi, kā arī tirdzniecības statistika (sk. 9. pielikumu). Četras valstis norādīja, ka izmantojušas datus no RPA shēmām. Neviena valsts nenorādīja, ka datu iegūšanai ir izmantojusi pārrēķina koeficientus.

Pilnīgums

Izpildot savus 2024. gada ziņošanas pienākumus, datus un informāciju paziņoja kopā 29 valstis – visas ES DV un 2 EEZ EBTA valstis (Islande un Norvēģija). Visas šīs valstis sniedza datus par b) un c) punktu, bet 27 valstis sniedza datus par a) punktu, un 25 valstis – par d) punktu. Lielākā daļa valstu paziņoja tikai obligātos datus. Kopumā neviena valsts nesniedza datus, kas ļautu novērtēt pārvietošanas, tirdzniecības, “liekēžu”, tiešsaistes pārdošanas vai *de minimis* noteikumu ietekmi. Obligātie dati par b) punktu bija ļoti pieticīgi, un tas apgrūtināja spēkā esošo pasākumu apzināšanu un izprašanu⁹. Attiecībā uz ziņošanu par a) punktu jānorāda, ka daži obligātie datu lauki valstu ziņojumos nebija aizpildīti un iemesls bieži vien bija tas, ka i) datu par priekšmetiem, kas daļēji izgatavoti no plastmasas, bija maz vai ii) statistikā priekšmeti, kas pilnībā izgatavoti no plastmasas, nebija nošķirti no priekšmetiem, kas daļēji izgatavoti no plastmasas. Ziņošanā par c) punktu attiecībā uz atkritumiem, kas tika savākti dalīti VLPI direktīvas prasībām neatbilstošā veidā, tika norādīta nulle vai netika norādītas nekādas vērtības. Attiecībā uz d) punktu – i) ne visas valstis ziņoja savāktu par atkritumiem kļuvušo zvejas rīku daudzumus, bet šie daudzumi ir vajadzīgi, lai aprēķinātu savākšanas rādītāju, un ii) tikai dažas valstis sniedza brīvprātīgus datus sadalījumā pa materiāliem un zvejas rīku veidiem.

Valstis bieži norādīja, ka tās plāno turpmākajos gados uzlabot ziņošanas pilnīgumu un to jo īpaši palīdzēs panākt RPA sistēmas, kuras jāizveido, sākot ar 2025. gada 1. janvāri.

⁷ Piemēram, Ungārija savā kvalitātes pārbaudes ziņojumā attiecībā uz a) punktu minēja problēmas ar RPA datiem, lai gan RPA sistēmas nebija norādītas ziņošanai izmantoto datu avotu vidū.

⁸ Piemēram, dažāds vērienīguma līmenis, mērķa dalībnieki un nozares un ģeogrāfiskais mērogs.

⁹ Četras valstis sniedza tikai obligāto informāciju, t. i., norādīja (jā/nē), vai valstī ir spēkā katra veida pasākums. Pārējās valstis sniedza arī vismaz nedaudz brīvprātīgas informācijas, kas ļāva noteikt konkrēto pasākumu (*URL / politikas dokumenta atsauce*) vai spēkā stāšanās gadu. 20 valstis arī aizpildīja papildu brīvprātīgas informācijas laukus, t. i., par pasākuma ģeogrāfisko tvērumu, mērķa dalībniekiem, to, vai pasākums ir obligāts vai brīvprātīgs, utt. Tomēr sniegtajā informācijā lielākoties bija daudz iztrūkumu.

Ticamība

Valstis bieži norādīja uz datu ierobežojumiem un pareizības problēmām. Datu verificācijas metodes izmantoja tikai ierobežots skaits valstu (17 attiecībā uz a) punktu, 22 attiecībā uz b) punktu un 9 attiecībā uz d) punktu), un visbiežāk izmantotās metodes bija datu pilnīguma pārbaudes un kontrolpārbaudes. Tika norādītas vairākas pareizības problēmas (sk. 10. pielikumu), jo īpaši attiecībā uz datiem par DzG un PT, un visbiežāk tika minētas paraugošanas un aptvēruma problēmas. Datu ierobežojumu un pareizības problēmu dēļ dati ir jāinterpretē piesardzīgi.

Datu ticamību palīdz novērtēt arī paziņoto datu salīdzināšana starp valstīm. Piemēram, vērtības uz vienu iedzīvotāju ir ļoti dažādas, kas liecina vai nu par i) to, ka paziņotās vērtības ir mazākas nekā īstenībā (piemēram, tāpēc, ka datu vākšanas centieni bijuši ierobežoti), vai ii) to, ka dažu valstu paziņotās vērtības ir augstākas nekā īstenībā (piemēram, dati aptver plašāku darbības jomu, nekā VLPI direktīvā paredzēts uzraudzīt). Arī par zvejas rīkiem paziņoto datu vērtības pa valstīm ārkārtīgi atšķiras, un daudzas no valstīm ziņoja, ka šajā pirmajā ziņošanas gadā ir bijuši būtiski datu ierobežojumi.

Lai gan ziņošanas tvērums un saskaņā ar VLPI direktīvu paziņotās plastmasas iepakojuma statistikas tvērums daļēji atšķiras¹⁰, paziņoto vērtību salīdzināšana ar statistiku par izlietoto plastmasas iepakojumu¹¹ (a) un c) punkta gadījumā) var dot iespēju novērtēt skaitļu ticamību.

Atšķirības starp abām datu kopām var norādīt uz iespējamām pareizības problēmām. Piemēram, a) punktā paziņotā DzG un PT kopējā plastmasas masa¹² vidēji ir gandrīz 8 % no tajā pašā valstu kopā radītā izlietotā plastmasas iepakojuma apjoma, bet valstu vērtības bija robežās no 2 % līdz 23 %. Tāpat kopējais tirgū laisto VLP pudeļu daudzums ir 19 % no izlietotā plastmasas iepakojuma vidējā apjoma, kas radies visās valstīs kopā (katras valsts vērtības parasti ir tuvākas tās valsts tirgū laistā plastmasas iepakojuma vērtībām), taču šā rādītāja vērtību diapazons ir no 0 % līdz 69 %.

Attiecībā uz b) punktu paziņotā informācija būtu jāuzskata par pirmo mēģinājumu gūt pārskatu par to, kādu veidu pasākumus valstis īsteno, jo pieeja dažādās valstīs bija diezgan atšķirīga un informācija, kas dotu iespēju novērtēt paziņotos pasākumus, bija ierobežota.

Pareizības problēmas, kas norādītas attiecībā uz d) punktu, kurā lielākoties tika aplūkoti tikai lieli dalībnieki / ostas, norāda uz to, ka norādītās vērtības, iespējams, ir zemākas nekā faktiskās vērtības.

Savlaicīgums

Ziņošanas termiņš bija 2024. gada 30. jūnijs, un līdz šim termiņam ziņojumus iesniedza 18 valstu (16 ES dalībvalstu un 2 EEZ EBTA valstis) (7. pielikums). Vēl trīs valstis ziņoja ar nelielu (mazāk nekā mēneša) nokavēšanos, bet pārējie ziņojumi tika saņemti vēlāk, un pēdējā valsts savus dokumentus iesniedza 2024. gada novembra beigās. Viena valsts nebija pilnībā pabeigusi kvalitātes nodrošināšanas procesu.

¹⁰ Priekšmeti, kas nav vienreizlietojami, ietilpst datu par izlietoto iepakojumu tvērumā, bet VLPI direktīva tāpēc uz tiem neattiecas, un otrādi. Piemēram, uz atkalizmantojamu iepakojumu VLPI direktīva neattiecas, bet to uzskata par iepakojumu. Turpretī VLP dzērienu glāzes un VLP pārtikas tara, ko pārdod tukšas bez nodoma piepildīt tirdzniecības vietā, ir VLP izstrādājumi, bet tās neuzskata par iepakojumu.

¹¹ Eurostat statistika [par izlietoto iepakojumu sadalījumā pa atkritumu apsaimniekošanas darbībām](#). Jāņem vērā arī tas, ka i) izlietotā plastmasas iepakojuma daudzums dažās valstīs joprojām varētu būt novērtēts par zemu, kā tika konstatēts agrīnās brīdināšanas novērtējumos (EVA, 2022), pamatojoties uz datiem par laiku līdz 2019. gadam, un ii) izlietotā plastmasas iepakojuma daudzums kopš 2009. gada ir pastāvīgi palielinājies.

¹² No plastmasas pilnībā izgatavotu priekšmetu masas un no plastmasas daļēji izgatavotu priekšmetu plastmasas satura summa.

Tā kā dažās valstīs ziņošana kavējās, dažādās valstu apakškopās bija paralēli jāveic dažādi procesa posmi. Daudzas valstis norādīja, ka ziņošanu aizkavējusi datu vākšana par konkrētiem priekšmetiem, piemēram, zvejas rīkiem.

Konsekvence

Ziņošanas procesā radās vairākas konsekvences problēmas, piemēram, i) ziņojamais saturs tika interpretēts dažādi, ii) gadījumos, kad vērtību trūka, tika ziņotas nulles vērtības, vai iii) tika izmantotas citas mērvienības, nevis tās, kas norādītas ziņošanas veidnēs. Kvalitātes nodrošināšanas procesā šīs problēmas tika pēc iespējas novērstas. Tomēr izlabotie ziņojumi joprojām zināmā mērā atšķiras.

Konsekvence laika gaitā tiks novērtēta nākamā gada ziņošanā. Paredzams, ka, pamatojoties uz šogad gūto pieredzi, datu kvalitāte uzlabosies.

4. Ieteikumi par veicamajiem uzlabojumiem

Ziņotāji augstu novērtēja atbalstu, ko Eiropas Vides aģentūra ciešā sadarbībā ar Komisiju sniedza ziņošanas procesā (sk. 8. pielikumu). Tomēr turpmākā ziņošanā varētu uzlabot dažus aspektus, no kuriem pieci ir izklāstīti nākamajās aizzīmēs.

- **Galveno ziņotāju iecelšana.** Valstīm būtu jānodrošina procesa nepārtrauktība, jāinformē Komisija par ziņošanas grupu izmaiņām un jānodrošina savlaicīga ziņošana, ņemot vērā šogad piedzīvoto ievērojamo kavēšanos.
- **Valstu īstenotā datu vākšana.** Valstis lielākoties ziņoja tikai obligātos datus. Par tādiem aspektiem kā pārvietošana, tirdzniecības plūsmas, "liekēži" utt. ziņots netika, neraugoties uz to nozīmīgumu dažās valstīs. Arī to pasākumu apraksts, ko valstis veikušas, lai samazinātu patēriņu (b) punkts), kopumā bija diezgan vājš, tāpēc nebija iespējams veikt pienācīgu novērtējumu. Turklāt šā gada ziņošanas perioda beigās veiktā apsekojuma rezultāti (sk. 8. pielikumu) liecina, ka i) lielākā daļa valstu uzskata, ka dati no RPA sistēmām, kas izveidotas saskaņā ar VLPI direktīvu, 2025. gada ziņošanai (par 2023. pārskata gadu) vēl nebūs pieejami, un ii) tikai dažas valstis jau ir apzinājušas datu avotus abiem papildu ziņošanas pienākumiem, kas būs jāpilda 2025. gadā (t. i., 1. tabulas e) un f) punktam). Tāpēc tiek rosināts uzlabot obligāto un brīvprātīgo datu ziņošanu par visiem punktiem, par kuriem jāziņo 2025. gadā. Ir ieteicama paraugprakses apmaiņa starp valstīm un ciešāka sadarbība katrā valstī starp kolēģiem, kas strādā rūpniecības un atkritumu statistikas jomā.
- **Ziņošanas veidņu aizpildīšana.** Tiek stingri mudināts pilnībā izmantot atbalstu, ko ziņotājiem sniedz Komisija. Šā atbalsta nolūks ir i) palielināt paziņoto datu un informācijas konsekvenci un skaidrību un arī ii) samazināt slogu, ko uzliek kvalitātes nodrošināšanas process. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš gan jomām, kurās ar pirmā gada ziņošanu bijis vairāk problēmu¹³, gan jaunajiem ziņošanas pienākumiem, kas attiecas uz e) un f) punktu.
- **Ziņošanas formāta racionalizēšana.** Ņemot vērā Komisijas mērķi samazināt ziņošanas slogu, kvalitātes pārbaudes ziņojumu veidnes varētu vienkāršot. Vienas un tās pašas struktūras izmantošana ziņošanai par datu avotiem / metodikām, verifikācijas metodēm un pareizības problēmām palielinātu konsekvenci starp dažādām datu plūsmām un valstīm.
- **Salīdzinājums laika gaitā.** Paredzams, ka datu avoti un metodikas, kas izmantoti dažu šogad aptverto datu paziņošanai, nākotnē mainīsies. Būs svarīgi, lai dalībvalstis pilnīgi pārredzamā veidā

¹³ Piemēram, dažādajiem datu laukiem, kas saistīti ar ziņošanu par a) punktu, b) punktā norādāmo pasākumu klasifikācijai, ziņošanai par datu avotiem / metodikām c) punktā vai sīkākam sadalījumam un pārrēķina koeficientiem ziņošanā par d) punktu.

ziņotu par datu avotu un metodiku izmaiņām un sīki izskaidrotu atšķirības, nošķirot spēkā esošo pasākumu iespējamo ietekmi no pamatā esošo datu avotu un metodiku izmaiņu sekām.

5. Secinājumi

Šī pirmā ziņošana par 2022. pārskata gadu sniedz sākotnēju ieskatu trīs aptverto VLP priekšmetu (DzG, PT un dzērienu pudeļu) un plastmasu saturošu zvejas rīku patēriņa līmeņos un dalītās savākšanas rādītājos dažādās valstīs.

Saskaņā ar VLPI direktīvu šīs pirmās ziņošanas kārtas mērķis ir noteikt bāzlīniju VLP DzG un PT patēriņa mērīšanai, uz kuras pamata, iespējams, varētu ieviest saistošus patēriņa samazināšanas mērķrādītājus ES līmenī. Šīs pirmās ziņošanas kārtas mērķis ir arī nodrošināt pamatu, uz kura balstoties novērtēt iespējamus ar plastmasu saturošiem zvejas rīkiem saistītus papildu pasākumus pēc VLPI direktīvas izvērtēšanas (kas notiks 2027. gadā), tai skaitā iespēju noteikt saistošus savākšanas rādītājus par atkritumiem kļuvušiem zvejas rīkiem. Šajā ziņojumā sniegto datu un informācijas novērtējums liecina par dažiem būtiskiem elementiem, kas būtu jāņem vērā, izmantojot šos bāzlīnijas datus, piemēram, par būtiskām metodiku atšķirībām valstu starpā un daudzām precizitātes problēmām.

Nākamā gada dati sniegs pirmos datu punktus, kas dos iespēju uzraudzīt tendences. Tas ļaus vieglāk saprast, vai DzG un PT patēriņš tiek samazināts ar lielu vērienu, kā noteikts VLPI direktīvā. Tie arī ļaus uzraudzīt, kuri patēriņa samazināšanas pasākumi joprojām ir spēkā, un visus jaunus pasākumus, jo īpaši tos, kas saistīti ar VLPI direktīvu. Būs vajadzīga specializētāka analīze, lai izprastu saikni starp novērotā patēriņa tendencēm un ieviestajiem pasākumiem, jo šīs tendences nevar novērtēt, pamatojoties tikai uz informāciju, ko snieguši ziņotāji, izmantojot pašreizējos ziņošanas formātus.

Rezultāti liecina, ka VLP dzērienu pudeļu dalītās savākšanas jomā daudzām valstīm ir labas iespējas sasniegt 2025. gada mērķrādītāju. Nākamā gada dati dos iespēju turpināt uzraudzīt valstu progresu. Dati arī dos iespēju i) novērtēt par atkritumiem kļuvušu zvejas rīku savākšanas tendences un ii) labāk izprast no jaunizveidotajām RPA sistēmām iegūto datu faktiskās stiprās puses un problēmas.

Visbeidzot, informācija, kas iegūta no šīs pirmās ziņošanas un ziņošanas turpmākajos gados, sniegs būtisku informāciju VLPI direktīvas izvērtēšanai (kas jāveic līdz 2027. gada jūlijam).

6. Pielikumi

1. pielikums. Patēriņa samazināšanas pasākumi pa kategorijām un apakškategorijām (b) punkts)

Spēkā esošie ekonomiskie pasākumi citu starpā bija šādi:

- RPA pienākumi (21 valsts), kas galvenokārt saistīti ar VLPI direktīvas obligāto noteikumu īstenošanu;
- zaļais publiskais iepirkums (ZPI) (14 valstu), kas saistīts ar obligātajām sistēmām, brīvprātīgajām sistēmām un plašāku valsts ZPI politiku. Valstu ziņojumos ne vienmēr bija pilnīgi skaidrs, tieši kādi ZPI noteikumi attiecas uz VLP DzG un PT;
- instrumenti, kas nodrošina atlaides patērētājiem, kuri izmanto atkalizmantojamas alternatīvas (12 instrumentu attiecībā uz DzG un 7 instrumenti attiecībā uz PT). Šie pasākumi bieži vien bija brīvprātīgi, un dažos gadījumos tie tika piemēroti pašvaldību līmenī;
- nodevas uzņēmumiem, kas laiž šāda veida preces tirgū (11 valstu); tās lielākoties bija obligātas un tika piemērotas valsts līmenī;
- subsīdijas / samazinātas nodevas tiem ekonomikas dalībniekiem, kam ir atkalizmantojamas alternatīvas (5 valstīs tās attiecās uz DzG, bet 6 valstīs – uz PT).

Visbiežākie informētības palielināšanas pasākumi bija šādi:

- kampaņas, kuru mērķis ir palielināt informētību par VLP DzG/PT negatīvo ietekmi uz vidi (attiecīgi 21 valsts un 20 valstis);
- ilgtspējīgu VLP PT alternatīvu (piem., atkalizmantojamas pārtikas taras) popularizēšana (20 valstīs tā tika īstenota attiecībā uz glāzēm, un 18 valstīs – attiecībā uz pārtikas taru).

Visbiežākie ilgtspējīgu alternatīvu popularizēšanas pasākumi bija šādi:

- publiski pieejamu bezmaksas dzeramā ūdens avotu popularizēšana, kas mudina cilvēkus izmantot savu atkaluzpildāmu trauku vai padzerties no krāna (16 valstu);
- pasākumi, ar ko popularizē atkalizmantojamas VLP DzG/PT alternatīvas publiskās pārvaldes iestādēs (16 valstīs tie bija ieviesti attiecībā uz DzG, un 15 valstīs tie bija ieviesti attiecībā uz PT);
- tādu uzņēmējdarbības modeļu veicināšana, kas nodrošina atkalizmantojamas VLP DzG/PT alternatīvas (14 valstīs tā tika īstenota attiecībā uz DzG, un 13 valstīs tā tika īstenota attiecībā uz PT);
- pasākumi, ar ko uzņēmumiem uzliek pienākumus vai dod stimulus i) tirdzniecības vietā galapatērētājam nodrošināt ilgtspējīgas DzG/PT alternatīvas (17 valstīs tie bija ieviesti attiecībā uz DzG, un 16 valstīs tie bija ieviesti attiecībā uz PT) vai ii) nodrošināt, ka lielos sabiedriskos pasākumos patērētājiem ir pieejamas atkalizmantojamas VLP DzG/PT alternatīvas (13 valstu).

Citu veidu pasākumi, kas izcēlās pārējo vidū, bija šādi:

- kvantitatīvi mērķrādītāji to VLP DzG īpatsvara samazināšanai, kas laistas tirgū un darītas pieejamas patērētājiem (15 valstīs tie bija ieviesti attiecībā uz glāzēm, un 14 valstīs tie bija ieviesti attiecībā uz pārtikas taru; pārskatu sk. 1. izcēlumā);
- VLP izmantošanas ierobežojumi dzērienu pasniegšanā patērētājiem vai patērētāju apgādē ar pārtiku (10 valstīs tie bija spēkā attiecībā uz DzG, bet 9 valstīs tie bija spēkā attiecībā uz PT).

Citi paziņoti pasākumi, kas līdz galam neietilpa nevienā no norādītajām kategorijām, citu starpā bija šādi:

- valdības finansiālais atbalsts tehnoloģiju uzlabošanai un spēju veidošanai attiecībā uz to VLP izstrādājumu alternatīvām, uz kuriem attiecas tirgvedības ierobežojumi;
- stratēģiskās plānošanas un norādījumu dokumenti;
- apaļā galda sanāksmju organizēšana.

Pilnīgu pārskatu par spēkā esošajiem pasākumiem pa kategorijām un apakškategorijām skatīt nākamajās tabulās.

Dzērienu glāzes: spēkā esošo pasākumu skaits	AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR	DE	GR	HU	IS	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SK	SL	ES	SE	Spēkā esošie pasākumi kopā	Valstis, kurās ir spēkā pasākumi, kopā	
Nolīgumi starp kompetentajām iestādēm un ekonomikas nozarēm saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/904 17. panta 3. punktu	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	6	
Nolīgumi, kuros paredzēti [relevanto ekonomikas nozaru] ekonomikas dalībnieku pienākumi informēt un mudināt patērētājus izmantot VLP DzG alternatīvas vai atkalizmantošanas sistēmas	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	
Nolīgumi, kuros nosprausti kvantitatīvi mērķrādītāji, cik atkalizmantojamu alternatīvu vai plastmasu nesaturošu produktu jālaiž tirgū	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nolīgumi, kuros nosprausti kvantitatīvi mērķrādītāji, cik jāsamazina tirgū laisto VLP DzG skaits	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	3	
Qts – nolīgumi, kuros nav paredzēti [relevanto ekonomikas nozaru] ekonomikas dalībnieku pienākumi informēt un mudināt patērētājus izmantot VLP DzG alternatīvas vai atkalizmantošanas sistēmas																1													1	1		
Informētības palielināšanas pasākumi [uz VLP DzG orientēti]	3	5	1	2	2	2	1	2	2	5	1	1	1	0	1	3	3	3	3	2	3	0	1	1	1	2	1	0	2	56	26	
Kampaņas, tostarp atkritumu savākšanas kampaņu ietvaros, kuru mērķis ir palielināt informētību par VLP DzG negatīvo ietekmi uz vidi, ko izraisa piedražošana un cita veida neatbilstīga atkritumu likvidēšana	1	1	1	0	1	1	1	1	1	3	0	1	0	1	1	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	24	21	
Qts – ar [relevanto ekonomikas nozaru] ekonomikas dalībniekiem noslēgti nolīgumi, kas attiecas uz informēšanu par VLP izstrādājumu ietekmi									1																				1	1		
Qts – informētības palielināšanas kampaņas																									0				0	0		
Qts – izglītības programma skolās																									1				1	1		
Ilgtermiņu VLP DzG alternatīvu (piem., atkalizmantojamu DzG) popularizēšana	1	4	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	22	19	
Tādu tirzniecības u. tml. vietu popularizēšana, kuras piesaistītas atkalizmantošanas shēmām (piem., savu trauku līdzņemšanas shēmas)	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8	
Ekonomiskie instrumenti	5	2	1	2	0	2	4	3	3	5	3	3	1	3	4	4	5	2	2	1	3	1	3	3	1	3	3	3	4	79	28	
Iepakojuma depozīta sistēmas	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	9	
VLP DzG ražotāju paplašinātas atbildības pienākumi	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	21	21	
Zaļais publiskais iepirkums	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	2	2	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	16	14	
Instrumenti, kas nodrošina, ka patērētāji, kuri iegādājas vai ņem līdzi paši savas atkalizmantojamās VLP DzG alternatīvas, saņem atlaides	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	12	12	
Nodevas, ko ekonomikas dalībniekiem uzliek, kad tie laiž tirgū VLP DzG	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	2	12	11	
Qts																												1	1	0		
Qts – paziņojums par ieguldījumu nodrošināšanu pašvaldību iniciatīvām, kuru mērķis ir samazināt atkritumu rašanos																1													1	1		
Qts – valdības finansiālais atbalsts tehnoloģiju pārmaiņām un spēju veidošanai attiecībā uz to vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu alternatīvām, uz kuriem attiecas tirgvedības ierobežojumi, un uzņēmumiem, kas ražo aizstājējus													1																1	1		
Subsidijas vai samazinātas nodevas tiem ekonomikas dalībniekiem, kas laiž tirgū atkalizmantojamās VLP DzG alternatīvas	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5	
Tirgvedības un lietošanas ierobežojumi	0	4	0	2	0	0	0	1	0	3	2	0	0	1	0	4	2	0	1	1	1	0	0	3	0	3	0	0	2	30	14	
Qts – aizliegums bez maksas piegādāt DzG tirzniecības vietā nē-pircējam redzamas izmaksas															1														1	1		
Ierobežojumi, kas liedz VLP DzG darīt pieejamas konkrētās vietās (piemēram, publiskās pludmalēs vai parkos), vai ierobežojumi, kas liedz noteiktiem ekonomikas dalībniekiem un publiskās pārvaldes iestādēm ierobežojumi VLP DzG laišanai tirgū, ar ko nodrošina, ka tās tiek aizstātas ar alternatīvām, kas ir atkalizmantojamās vai nesatur plastmasu, vai satur mazāk plastmasas, kā minēts Direktīvas (ES) 2019/904 4. panta 1. punkta trešajā daļā	0	2	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	11	7	
Ierobežojumi VLP DzG izmantošanai, pasniedzot dzērienus patērētājiem	0	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	11	10	
Cits									1	1																			2	2		
Plastmasas ceļvedis Somijai "Samazināt, atteikties, reciklēt un aizstāt"									1																				1	1		
Qts										1																			1	1		
Ilgtermiņu VLP DzG alternatīvu (t. sk. atkalizmantojamu plastmasas DzG) popularizēšana	5	9	3	2	0	1	1	5	2	4	7	2	0	2	9	11	5	6	5	4	3	0	6	6	2	4	3	2	3	112	26	
Pasākumi, ar kuriem izveido savas taras līdzņemšanas sistēmas, kas nozīmē, ka patērētāji var ņemt līdzi paši savas dzērienu glāzes	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	13	13	
Pasākumi, ar ko ekonomikas dalībniekiem uzliek pienākumu vai dod stimulu nodrošināt, ka lielos sabiedriskos pasākumos patērētājiem ir pieejamas atkalizmantojamās VLP DzG alternatīvas	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	15	13	
Pasākumi, ar ko ekonomikas dalībniekiem uzliek pienākumu vai dod stimulu tirzniecības vietā galapatērētājam nodrošināt ilgtspējīgas DzG alternatīvas	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	17	17
Pasākumi, ar ko popularizē atkalizmantojamās VLP DzG alternatīvas publiskās pārvaldes iestādēs	1	2	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3	0	1	1	0	1	0	2	1	0	1	1	0	0	0	19	15	
Qts										1																			1	1		
Qts – pasākumi, kuru mērķis ir panākt, ka ekonomikas dalībnieki nodrošina, ka lielos sabiedriskos pasākumos patērētājiem ir pieejamas atkalizmantojamās VLP DzG alternatīvas, un kuri nav ne pienākumi, ne stimuli																1													1	1		
Qts – tādu uzņēmējdarbības modeļu veicināšana, kas nodrošina VLP DzG alternatīvas, kuras nav atkalizmantojamās alternatīvas																									1				1	1		
Qts – ekonomikas dalībniekiem ir jāistoeno rīcības plāni VLP DzG izmantošanas samazināšanai								1																					1	1		
Qts – norādījumi par atkalizmantojamām VLP DzG alternatīvām lielos pasākumos															2														2	1		
Qts – pasākumi, ar ko sniedz norādījumus par lielu sabiedrisku pasākumu organizēšanu											1																		1	1		
Tādu uzņēmējdarbības modeļu veicināšana, kas nodrošina atkalizmantojamās VLP DzG alternatīvas	1	2	0	0	0	0	1	1	1	1	2	0	0	0	4	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	19	14	
Pasākumi, ar ko popularizē publiski pieejamas bezmaksas dzeramā ūdens avotus un mudina cilvēkus izmantot savu atkaluzpildāmu trauku vai padzerties no krāna	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	4	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	0	22	16	
Kvantitatīvi mērķrādītāji	2	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0	1	0	0	2	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	2	19	15	
Kvantitatīvi mērķrādītāji, cik jāpalielina no VLP DzG atkalizmantojamu alternatīvu īpatsvars, kas laistas tirgū un darītas pieejamas patērētājiem	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	5	
Kvantitatīvi mērķrādītāji, cik jāsamazina no VLP DzG īpatsvars, kas laistas tirgū un darītas pieejamas patērētājiem	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	14	14	

Pārtikas tara: spēkā esošo pasākumu skaits	AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR	DE	GR	HU	IS	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SK	SL	ES	SE	Spēkā esošie pasākumu kopā	Valstīs, kurās Ir spēkā pasākumi, kopā		
Noligumi starp kompetentajām iestādēm un ekonomikas nozarēm saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/904 17. panta 3. punktu	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3	2	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	13	8		
Noligumi, kuros paredzēti [relevanto ekonomikas nozaru] ekonomikas dalībnieku pienākumi informēt un mudināt patērētājus izmantot VLP PT alternatīvas vai atkalizmantošanas sistēmas	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3		
Noligumi, kuros nosprausti kvantitatīvi mērķrādītāji, cik atkalizmantojamu alternatīvu vai plastmasu nesaturošu produktu jālaiž tirgū	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2		
Noligumi, kuros nosprausti kvantitatīvi mērķrādītāji, cik jāsamazina tirgū laisto VLP PT vienību skaits	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	5		
Cits – ar [relevanto ekonomikas nozaru] ekonomikas dalībniekiem noslēgti noligumi, kas attiecas uz informēšanu par VLP izstrādājumu ietekmi								1																					1	1			
Cits – iepakojuma materiālu un plastmasas daudzuma samazināšana								1																					1	1			
Informētības palielināšanas pasākumi [uz VLP PT orientēti]	3	4	1	2	0	2	1	2	2	5	1	1	0	2	2	3	3	3	3	2	3	0	1	1	1	2	1	0	2	53	25		
Kampaņas, tostarp atkritumu savākšanas kampaņu ietvaros, kuru mērķis ir palielināt informētību par VLP PT negatīvo ietekmi uz vidi, ko rada piedrāzošana un cita veida neatbilstīga atkritumu likvidēšana	1	1	1	0	0	1	1	1	1	3	0	1	0	1	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	24	20		
Cits – informētības palielināšanas kampaņas																									0				0	0			
Cits – izglītības programma skolās																								1					1	1			
Ilgspējīgu VLP PT alternatīvu (piem., atkalizmantojamās PT) popularizēšana	1	2	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	18	17		
Tādu tirdzniecības u. tml. vietu popularizēšana, kuras piesaistītas atkalizmantošanas shēmām (piem., savas taras līdzņemšanas shēmas)	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	10	10	
Ekonomiskie instrumenti	4	3	1	1	1	1	3	3	3	5	3	3	1	4	2	3	5	2	2	1	2	1	2	2	1	2	3	2	3	69	29		
Iepakojuma depozīta sistēmas	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	5	5	
VLP PT ražotāju paplašinātas atbildības pienākumi	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	21	21	
Zaļais publiskais iepirkums	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	3	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	16	14
Instrumenti, kas nodrošina, ka patērētāji, kuri iegādājas paši savas atkalizmantojamās VLP PT alternatīvas, saņem atlaides	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	7	7		
Nodevas, ko ekonomikas dalībniekiem uzliek, kad tie laiž tirgū VLP PT	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	11	11		
Cits – aizliegums bez maksas piegādāt PT tirdzniecības vietā un pircējam redzamas izmaksas															1															1	1		
Cits – valdības finansiālais atbalsts tehnoloģiju pārmaiņām un spēju veidošanai attiecībā uz to vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu alternatīvām, uz kuriem attiecas tirgvedības ierobežojumi, un uzņēmumiem, kas ražo aizstāvētus													1																	1	1		
Subsidijas vai samazinātas nodevas tiem ekonomikas dalībniekiem, kas laiž tirgū atkalizmantojamās VLP PT alternatīvas	1	1	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	6		
Tirgvedības un lietošanas ierobežojumi	0	2	0	0	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	4	2	0	1	1	1	0	0	3	0	3	0	0	2	24	12		
Ierobežojumi, kas liedz VLP PT darīt pieejamu konkrētās vietās (piemēram, publiskās pludmalēs vai parkos), vai ierobežojumi, kas to liedz noteiktiem ekonomikas dalībniekiem un publiskās pārvaldes iestādēm	0	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	10	6	
Ierobežojumi VLP PT laišana tirgū, ar ko nodrošina, ka tā tiek aizstāta ar alternatīvām, kas ir atkalizmantojamās vai nesatur plastmasu, vai satur mazāk plastmasas, kā minēts Direktīvas (ES) 2019/904 4. panta 1. punkta trešajā daļā	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	6	5	
Ierobežojumi, kas noteikti VLP PT izmantošanai patērētāju apgādē ar oārtīku	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	8	8	
Cits								1	1																				2	2			
Plastmasas celvedis Somijai "Samazināt, atteikties, reciklēt un aizstāt"								1																						1	1		
Cits										1																				1	1		
Ilgspējīgu VLP PT alternatīvu (t. sk. atkalizmantojamās plastmasas PT) popularizēšana	6	8	3	1	0	2	0	4	2	3	7	1	0	1	5	9	6	6	5	3	3	0	4	3	2	2	3	1	4	94	25		
Pasākumi, ar kuriem izveido savas taras līdzņemšanas sistēmas, kas nozīmē, ka patērētāji var ņemt līdzi paši savu pārtikas taru	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	13	13		
Pasākumi, ar ko ekonomikas dalībniekiem uzliek pienākumu vai dod stimulu nodrošināt, ka lielos sabiedrisko pasākumos patērētājiem ir pieejamas atkalizmantojamās VLP PT alternatīvas	1	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	15	13		
Pasākumi, ar ko ekonomikas dalībniekiem uzliek pienākumu vai dod stimulu tirdzniecības vietā galapatērētājiem nodrošināt ilgspējīgas VLP PT alternatīvas	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	16	16	
Pasākumi, ar ko popularizē atkalizmantojamās VLP PT alternatīvas publiskās pārvaldes iestādēs	1	2	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	3	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	17	14		
Cits – ekonomikas dalībniekiem ir jāīsteno rīcības plāni VLP PT izmantošanas samazināšanai								1																						1	1		
Cits – norādījumi par atkalizmantojamām VLP PT alternatīvām lielos pasākumos															1															1	1		
Cits – pasākumi, kuru mērķis ir panākt, ka ekonomikas dalībnieki nodrošina, ka lielos sabiedrisko pasākumos patērētājiem ir pieejamas atkalizmantojamās VLP PT alternatīvas, un kuri nav ne pienākumi, ne stimuli																1														1	1		
Cits – pasākumi, ar ko sniedz norādījumus par lielu sabiedrisko pasākumu organizēšanu										1																				1	1		
Tādu uzņēmējdarbības modeļu veicināšana, kas nodrošina ilgspējīgas VLP PT alternatīvas	1	2	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	14	11		
Tādu uzņēmējdarbības modeļu veicināšana, kas nodrošina atkalizmantojamās VLP PT alternatīvas, piem., iepakojuma depozīta sistēmas	1	2	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	14	13		
Pasākumi, ar ko popularizē publiski pieejamus bezmaksas dzeramā ūdens avotus un mudina cilvēkus izmantot savu atkaluzpildāmu trauku vai padzerties no krāna	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	4	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	0	22	16		
Cits										1																				1	1		
Kvantitatīvie mērķrādītāji	2	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0	1	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	2	18	14		
Kvantitatīvie mērķrādītāji, cik jāpalielina to atkalizmantojamu VLP PT alternatīvu īpatsvars, kas laistas tirgū un darītas pieejamas patērētājiem	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	5	
Kvantitatīvie mērķrādītāji, cik jāsamazina tādas VLP PT īpatsvars, kas laista tirgū un darīta pieejama patērētājiem	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	13	13		

2. pielikums. Pasākumi, ar ko nosaka kvantitatīvus mērķrādītājus VLP DzG un PT patēriņa samazināšanai (b) punkts)

VLPI direktīvā nav iekļauti kvantitatīvi mērķrādītāji VLP DzG un PT patēriņa samazināšanai, taču tajā valstis tiek aicinātas laikposmā no 2022. līdz 2026. gadam panākt šo kategoriju patēriņa “vērienīgu un pastāvīgu samazinājumu”.

Saskaņā ar šogad paziņotajiem datiem 15 valstu jau ir noteikušas kvantitatīvus mērķrādītājus tirgū laisto VLP DzG samazināšanai un 14 valstu jau ir noteikušas kvantitatīvus mērķrādītājus tirgū laistās PT samazināšanai (Latvijas mērķrādītāji attiecas tikai uz DzG). Nākamajā tabulā ir sniegts pārskats par kvantitatīvajiem mērķrādītājiem un politikas atsaucēm, ko valstis norādījušas ziņošanas dokumentos, un dažos gadījumos tas ir nepilnīgs. Tas tā ir tāpēc, ka saskaņā ar ziņošanas formātu pasākumu apraksta lauki (piemēram, pasākuma apraksts, politikas atsauces URL, spēkā stāšanās gads, ģeogrāfiskais līmenis utt.) bija brīvprātīgi un tāpēc visas valstis tos neaizpildīja.

Valsts	Mērķrādītājs	Atsauce/URL
Austrija	Tirgū laistā VLP iepakojuma daudzuma samazinājums par 20 % 2025. gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu	https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetznummer=20002086
Čehija	Mazāki skaitļi 2026. gadā	Nacionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns
Dānija	50 % samazinājums līdz 2026. gadam	https://mim.dk/media/ouwjnpp5/aftaletekst-foelgning-paa-aftale-om-klimaplan-for-en-groen-affaldssektor.pdf
Francija	15 % samazinājums līdz 2022. gada 1. janvārim un 8 % samazinājums līdz 2024. gada 1. janvārim	https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000044205692
Grieķija	2024. gadā 30 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu un 2026. gadā 60 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu	Likums Nr. 4736/2020
Īrija	—	Aprites ekonomikas stratēģija; Aprites ekonomikas likumā ir noteikts, ka Aprites ekonomikas stratēģijā ir jāiekļauj atkalizmantošanas mērķrādītāji dažādām nozarēm, arī iepakojumam. Stratēģija tiek atjaunināta.
Itālija	—	<i>Aggiornamento 2021-2026 del Piano regionale di Gestione dei Rifiuti e delle Bonifiche 2015</i>
Latvija	—	Plastmasu saturošu izstrādājumu patēriņa samazināšanas likums, https://likumi.lv/ta/id/323733-plastmasu-saturosu-izstradajumu-paterina-samazinanas-likums
Nīderlande	2026. gadā vismaz 40 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu	https://open.overheid.nl/documenten/ronl-9b1cda6564e27b4ef7267c9a13aff00e46cba6e1/pdf
Norvēģija	50 % samazinājums līdz 2026. gadam	Valsts mērķrādītājs DzG un PT patēriņa samazināšanai. Sk. 4. punktu šajā vienošanās dokumentā: https://www.regjeringen.no/contentassets/e83f4f1084b740c48bcbce79d8c6de05a/2024-04-02-signert-plastpartnerskap-med-vedlegg.pdf .
Portugāle ¹⁴	2026. gadā 80 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu; 2030. gadā 90 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu	Valsts mērķi vienreizlietojamu izstrādājumu – dzērienu glāžu un tūlītējam patēriņam paredzētas pārtikas taras – patēriņa samazināšanai, https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/78-2021-171871496 , Dekrētlíkuma Nr. 78/2021 5. pants (pašreizējā redakcijā)
Rumānija	2023. gadā 5 % samazinājums, 2024. gadā 10 % samazinājums, 2025. gadā 15 % samazinājums un 2026. gadā 20 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gada bāzliniju	Valdības rīkojums Nr. 6/2021 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu: https://www.mmediu.ro/articol/ordonanta-6-2021-privind-reducerea-impactului-anumitor-produse-din-plastic-asupra-mediului/3122 ; https://www.afm.ro/legislatie_declaratii_produce_plastic_unica_folosinta.php
Slovēnija	2026. gadā 20 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu	Dekrēts par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu (oficiālais vēstnesis <i>Uradni list</i> Nr. 132/22 un Nr. 49/24, 4. panta 1. punkts)
Spānija	2026. gadā 50 % samazinājums pēc masas salīdzinājumā ar 2022. gadu;	https://www.boe.es/eli/es/l/2022/04/08/7/con,5.pants

¹⁴ Pēc izstrādājumā esošās plastmasas masas.

	2030. gadā 70 % samazinājums pēc masas salīdzinājumā ar 2022. gadu	
Zviedrija	2026. gadā 50 % samazinājums salīdzinājumā ar 2022. gadu	—

Nākamgad ziņošana sniegs ieskatu gan i) progresā, ko valstis panākušas virzībā uz šiem kvantitatīvajiem mērķiem, gan ii) virzībā uz VLPI direktīvas vispārējo mērķi būtiski un ilgtspējīgi samazināt patēriņu. Jau ir paredzamas dažas problēmas. Piemēram, problēmas sagādās i) tas, ka dažas valstis, kuras neseniem gadiem bija noteikušas mērķrādītājus, nav paziņojušas datus par tirgū laistajiem daudzumiem (Francija un Slovēnija), ii) tas, ka dažas valstis, kuras ziņojušas, ka tām ir liels ieceru vēriens, nav ziņojušas, ka tajās būtu ieviesti kādi īpaši vērienīgi pasākumi (Dānija, Nīderlande, Norvēģija un Portugāle), vai iii) tas, ka dažas valstis par atsauces gadu ir uzskatījušas citu gadu, nevis VLPI direktīvā vērtā ņemto (2022. gadu) (Austrija, Francija).

3. pielikums. VLP pudeļu dalītās savākšanas rādītājs (c) punkts) un ieviestās depoziņa sistēmas

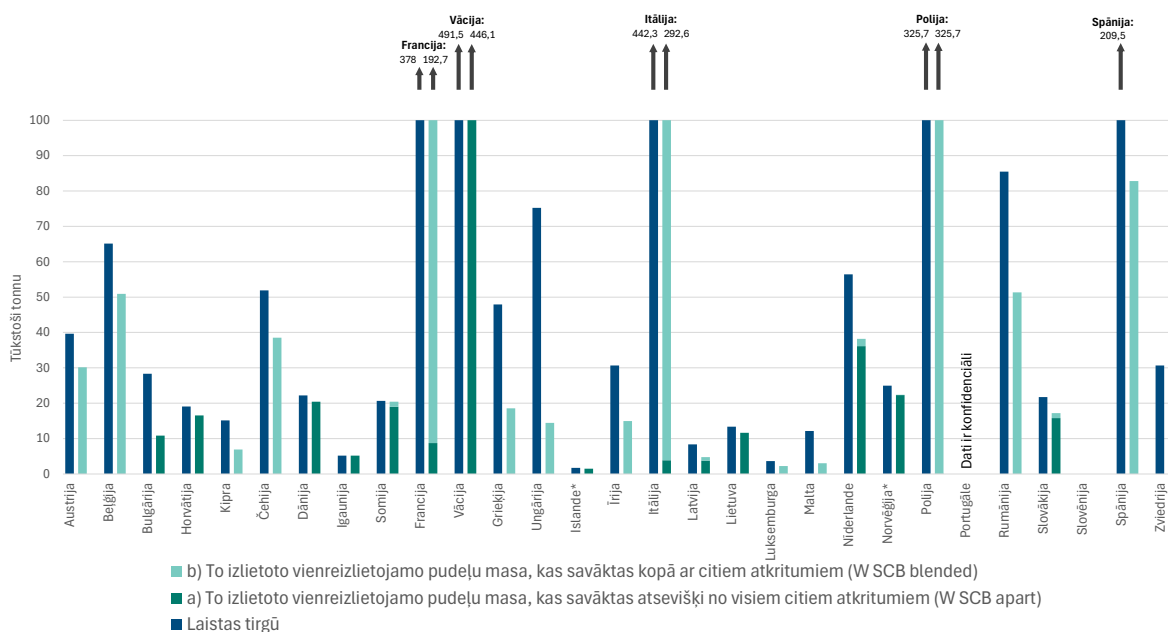
Valsts	VLP dzērienu pudeļu dalīta savākšana	IDS izmantošana par VLP dzērienu pudeļu dalītās savākšanas datu avotu (kā norādīts kvalitātes pārbaudes ziņojumā, kas attiecas uz VLPI direktīvas ietvaros veikto ziņošanu)	Plastmasas dzērienu pudeļu IDS esība (EVA, 2025, un EVA, 2024)
Igaunija	100,66	IDS	IDS ir ieviesta
Polija	100,00	Nē	IDS 2025. gadā
Somija	98,83	IDS	IDS ir ieviesta
Vācija	97,11	IDS	IDS ir ieviesta
Dānija	91,94	Nav norādīts	IDS ir ieviesta
Zviedrija	90,33	IDS	IDS ir ieviesta
Norvēģija*	89,74	IDS	IDS ir ieviesta
Lietuva	86,94	Nav norādīts	IDS ir ieviesta
Horvātija	86,62	Nav norādīts	IDS ir ieviesta
Islande*	84,31	IDS	IDS ir ieviesta
Slovākija	78,98	IDS	IDS ir ieviesta
Beļģija	78,21	Nē (RPA)	Nav
Austrija	75,98	Nav norādīts	IDS jāizveido 2025. gadā
Čehija	74,20	Nē (RPA)	IDS jāizveido 2026. gadā
Nīderlande	67,73	IDS	IDS ir ieviesta
Itālija	67,03	Nē (RPA)	Nav
Luksemburga	61,63	Nav norādīts	Nav
Rumānija	60,07	Nav datu	Nav
Latvija	56,84	Nē (RPA)	IDS tika paplašināta 2023. gadā
Francija	53,28	Nē (RPA)	IDS tiek apspriesta
Īrija	48,66	IDS nebija	IDS izveidota 2024. gadā
Kipra	45,62	Nē (RPA)	IDS tiek veidota
Portugāle	43,12	Nav norādīts	IDS izveidota 2024. gadā
Spānija	39,52	Nē	Nav
Grieķija	38,68	Nē	IDS bija iepļānota, bet tika atlikta uz 2025. gadu
Bulgārija	38,21	Nav norādīts	Nav
Malta	24,96	Nē	IDS ir plānota
Ungārija	19,17	Nē	IDS sāka darboties 2024. gadā
Slovēnija	—	Nav norādīts	Nav

Piezīmes: IDS – iepakojuma depoziņa sistēma. Valstis ir sakārtotas pēc to VLP pudeļu dalītās savākšanas vērtībām, pamatojoties uz paziņotajiem datiem. Valstis, kas ir sasniegušas 2025. gada dalītās savākšanas mērķrādītāju, ir izceltas treknrakstā.

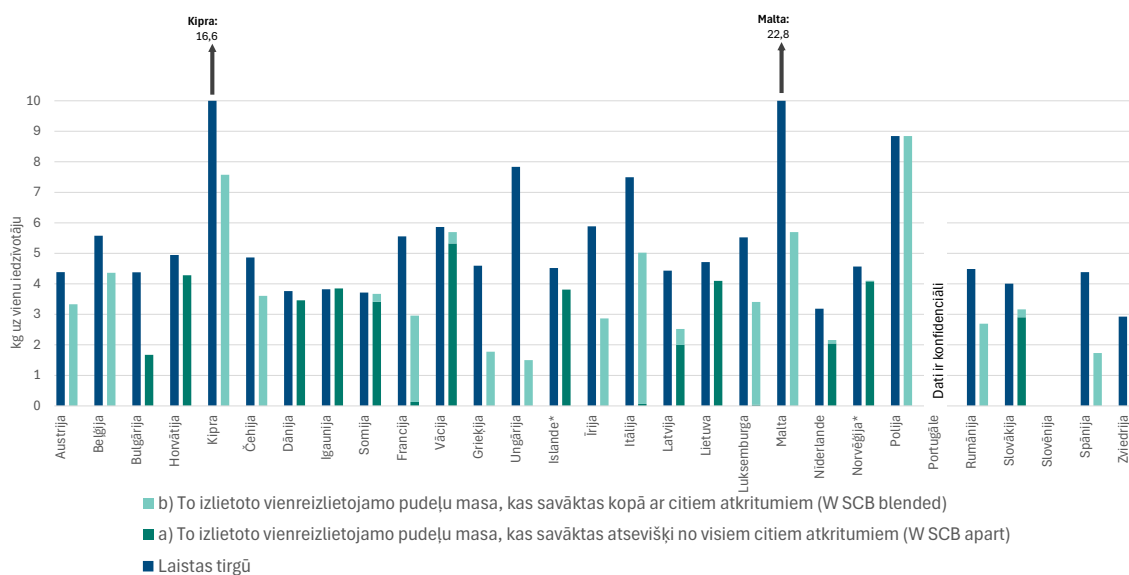
Avots: pašu izklāsts, kas balstīts uz paziņotajām vērtībām, un [EVA \(2025\)](#) un valstu profili atkritumu apsaimniekošanas jomā attiecībā uz ES dalībvalstīm, un [EVA \(2024\)](#) attiecībā uz EEZ EBTA valstīm.

4. pielikums. Tirgū laisto un dalīti savākto VLP dzērienu pudeļu absolūtās vērtības un vērtības uz vienu iedzīvotāju (c) punkts)

11. attēls. Tirgū laisto un dalīti savākto VLP dzērienu pudeļu absolūtās vērtības pa valstīm

12. attēls. Tirgū laisto un dalīti savākto VLP dzērienu pudeļu vērtības uz vienu iedzīvotāju sadalījumā pa valstīm

Piezīme: valstu vērtības uz vienu iedzīvotāju ir aprēķinātas, paziņotos daudzumus dalot ar valsts iedzīvotāju skaitu (valsts iedzīvotāju vidējo skaitu 2022. gadā, [Eurostat \(2024a\)](#)).

5. pielikums. Paziņotie dati sadalījumā pa materiāliem un zvejas rīku veidiem (d) punkts)

Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/958 noteiktais ziņošanas formāts dod valstīm iespēju paziņot datus sadalījumā pa materiāliem un zvejas rīku veidiem. Viena valsts (Francija) sniedza pilnīgu datu sadalījumu, un piecas citas valstis sniedza daļēju datu sadalījumu, jo īpaši attiecībā uz tirgū laistajiem daudzumiem un plastmasas saturu. Paziņotās vērtības ir norādītas nākamajās tabulās.

Tirgū laistie zvejas rīki

		PLASTMASA (PLASTMASU SATUROŠOS ZVEJAS RĪKOS)				
Valsts	Gads	Kopējais plastmasas daudzums plastmasu saturošos zvejas rīkos un to sastāvdaļās (tonnās) (A + B + C + F)	Linuma plātnes no lieta diametra auklāj (1) (diametrs > 1 mm) (A)	Linuma plātnes no maza diametra auklas (diametrs <= 1 mm) (B)	Citi plastmasas zvejas rīki vai to daļas (C)	Bojas, pludīņi, virves (F)
Horvācija	2022	Plastmasa kopā	353,10	219,00	126,75	7,35
Horvācija	2022	Polipropilēns (PP)				
Horvācija	2022	Poliētilēns (PE)				
Horvācija	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)				
Horvācija	2022	Neilons				
Horvācija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)				
Horvācija	2022	Polimēru sajaukums				
Kipra	2022	Plastmasa kopā	0,74	0,44	0,00	0,10
Kipra	2022	Polipropilēns (PP)		0,10		
Kipra	2022	Poliētilēns (PE)		0,14		
Kipra	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)				
Kipra	2022	Neilons		0,20		0,10
Kipra	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)		0,00		
Kipra	2022	Polimēru sajaukums				
Francija	2022	Plastmasa kopā	3554,94	368,66	694,94	1743,22
Francija	2022	Polipropilēns (PP)		0,00	0,00	25,58
Francija	2022	Poliētilēns (PE)		31,00	1,29	1590,15
Francija	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)		257,50	0,00	97,10
Francija	2022	Neilons		70,80	667,32	29,13
Francija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)		1,53	0,00	100,44
Francija	2022	Polimēru sajaukums		7,83	26,33	162,81
Francija	2022	Polimēru sajaukums				330,38
Grieķija	2022	Plastmasa kopā	1050,00	1050,00	0,00	0,00
Grieķija	2022	Polipropilēns (PP)		20,00		
Grieķija	2022	Poliētilēns (PE)		130,00		
Grieķija	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)		200,00		
Grieķija	2022	Neilons		700,00		
Grieķija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)				
Grieķija	2022	Polimēru sajaukums				
Islande	2022	Plastmasa kopā	1464,22			
Islande	2022	Polipropilēns (PP)				
Islande	2022	Poliētilēns (PE)				
Islande	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)				
Islande	2022	Neilons				
Islande	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)				
Islande	2022	Polimēru sajaukums				
Portugāle	2022	Plastmasa kopā	3074,50	3074,50	0,00	0,00
Portugāle	2022	Polipropilēns (PP)				
Portugāle	2022	Poliētilēns (PE)				
Portugāle	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)				
Portugāle	2022	Neilons				
Portugāle	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)				
Portugāle	2022	Polimēru sajaukums		3074,50		
Rumānija	2022	Plastmasa kopā	0,86	0,00	0,00	0,86
Rumānija	2022	Polipropilēns (PP)				
Rumānija	2022	Poliētilēns (PE)				
Rumānija	2022	Lielmolekulārs polietilēns (HMPE)				
Rumānija	2022	Neilons				0,58
Rumānija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)				0,28
Rumānija	2022	Polimēru sajaukums				

		METĀLI (PLASTMASU SATUROŠOS ZVEJAS RĪKOS)		
Valsts	Gads	Kopējais metālu daudzums plastmasu saturošos zvejas rīkos un to sastāvdaļās (tonnās) (G + I + J)	Zvejas rīka daļas, kas nav no plastmasas (2) (I)	Bojas, pludīņi, virves (1)
Horvācija	2022	Metāli kopā	122,38	
Horvācija	2022	Tērauds		
Horvācija	2022	Alumīnijs		
Horvācija	2022	Svīns		
Horvācija	2022	Citi metāli vai metālu sajaukums		
Kipra	2022	Metāli kopā	0,20	0,20
Kipra	2022	Tērauds		
Kipra	2022	Alumīnijs		
Kipra	2022	Svīns		
Kipra	2022	Citi metāli vai metālu sajaukums		
Francija	2022	Metāli kopā	620,27	0,00
Francija	2022	Tērauds		620,27
Francija	2022	Alumīnijs		0,24
Francija	2022	Svīns		346,66
Francija	2022	Citi metāli vai metālu sajaukums		0,80
Rumānija	2022	Metāli kopā	0,49	0,49
Rumānija	2022	Tērauds		
Rumānija	2022	Alumīnijs		0,04
Rumānija	2022	Svīns		0,45
Rumānija	2022	Citi metāli vai metālu sajaukums		

		KAUČUKS (PLASTMASU SATUROŠOS ZVEJAS RĪKOS)		
Valsts	Gads	Kopējais kaučuka daudzums plastmasu saturošos zvejas rīkos un to sastāvdaļās (tonnās) (H = K + L)	Zvejas rīka daļas, kas nav no plastmasas (2) (K)	Bojas, pludīņi, virves (1)
Horvācija	2022	Kaučuks kopā	114,47	
Francija	2022	Kaučuks kopā	141,24	
Rumānija	2022	Kaučuks kopā	0,55	

(1)	*Aukta* apbrīvē visas auklas, saites, vieglas virves u. c. neatkarīgi no tā, vai tās sastāv no viena pavediena (monopavediena) vai vairākiem pavedieniem, kas savīti vai sapīti kopā, veidojot vienu daudzvirsmu auklu.
(2)	Piemēram, metāla gremdes, kaučuka skrūvīši, izkļūšanas ierīces/ražji u. c.

Savākie par atkritumiem kļuvušie zvejas rīki

		PLASTMASA (PLASTMASU SATUROŠOS ZVEJAS RĪKOS)					
Valsts	Gads	Kopējais plastmasas daudzums plastmasu saturošos zvejas rīkos un to sastāvdaļās (tonnās) (A + B + C + F)	Linuma plātnes no liela diametra auklas(1) (diametrs > 1 mm)	Linuma plātnes no maza diametra auklas (diametrs ≤ 1 mm)	Citi plastmasas zvejas rīki vai to daļas	Bojas, pludņi, virves (F)	
			(A)	(B)	(C)		
Francija	2022	Plastmasa kopā	1225,00	400,00	625,00	0,00	200,00
Francija	2022	Polipropilēns (PP)		0,00	0,00	0,00	7,55
Francija	2022	Poliētilēns (PE)		33,64	1,16	0,00	25,96
Francija	2022	Lielmolekulārs poliētilēns (HMPE)		279,39	0,00	0,00	7,79
Francija	2022	Nelions		76,82	600,16	0,00	26,85
Francija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)		1,65	0,00	0,00	43,53
Francija	2022	Polimēru sajaukums		8,50	23,68	0,00	88,32
Islande	2022	Plastmasa kopā	1195,00				
Islande	2022	Polipropilēns (PP)					
Islande	2022	Poliētilēns (PE)					
Islande	2022	Lielmolekulārs poliētilēns (HMPE)					
Islande	2022	Nelions					
Islande	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)					
Islande	2022	Polimēru sajaukums					
Polija	2022	Plastmasa kopā	2,60	0,00	0,00	0,00	0,00
Polija	2022	Polipropilēns (PP)					
Polija	2022	Poliētilēns (PE)					
Polija	2022	Lielmolekulārs poliētilēns (HMPE)					
Polija	2022	Nelions					
Polija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)					
Polija	2022	Polimēru sajaukums					
Rumānija	2022	Plastmasa kopā	0,35	0,00	0,00	0,35	0,00
Rumānija	2022	Polipropilēns (PP)					
Rumānija	2022	Poliētilēns (PE)					
Rumānija	2022	Lielmolekulārs poliētilēns (HMPE)					
Rumānija	2022	Nelions				0,20	0,00
Rumānija	2022	Citas plastmasas (PET, PVC, HDPE, EVA u. c.)				0,15	
Rumānija	2022	Polimēru sajaukums					

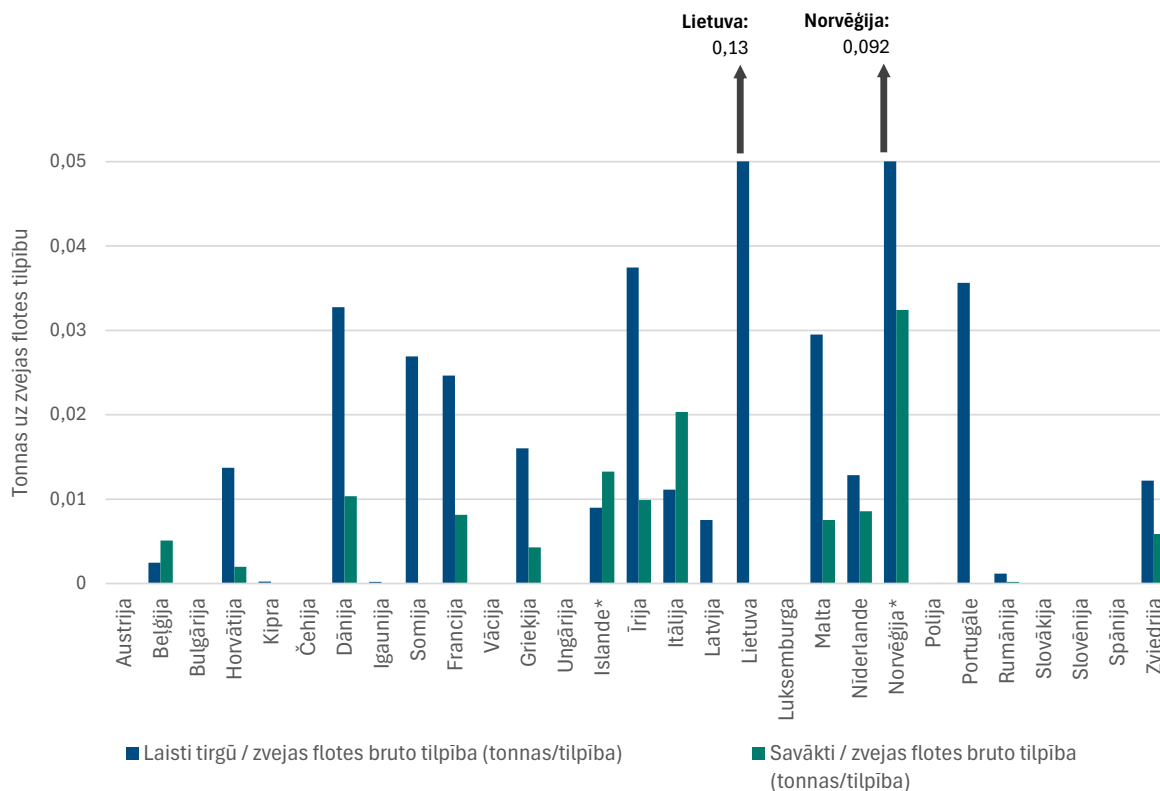
		METĀLI (PLASTMASU SATUROŠOS ZVEJAS RĪKOS)			
Valsts	Gads	Kopējais metālu daudzums plastmasu saturošos zvejas rīkos un to sastāvdaļās (tonnās) (G + I + J)	Zvejas rīka daļas, kas nav no plastmasas (2) (I)	Bojas, pludņi, virves (J)	
			(G)	(I)	
Francija	2022	Metāli kopā	165,82	0,00	165,82
Francija	2022	Tērauds		0,00	72,87
Francija	2022	Alumīnijs		0,00	0,06
Francija	2022	Svins		0,00	92,67
Francija	2022	Citi metāli vai metālu sajaukums		0,00	0,21
Islande	2022	Metāli kopā	0,30		
Islande	2022	Tērauds			
Islande	2022	Alumīnijs			
Islande	2022	Svins			
Islande	2022	Citi metāli vai metālu sajaukums			

		KAUČUKS (PLASTMASU SATUROŠOS ZVEJAS RĪKOS)			
Valsts	Gads	Kopējais kaučuka daudzums plastmasu saturošos zvejas rīkos un to sastāvdaļās (tonnās) (H = K + L)	Zvejas rīka daļas, kas nav no plastmasas (2) (L)	Bojas, pludņi, virves (L)	
			(H)	(L)	
Francija	2022	Kaučuks kopā	37,76	0,00	37,76
Islande	2022	Kaučuks kopā	356,82		

(1)	"Aukla" apņēv visās auklas, saltes, vieglas virves u. c. neatkarīgi no tā, vai tās sastāv no viena pavediena (monopavediena) vai vairākiem pavedieniem, kas saviti vai sapīti kopā, veidojot vienu daudzvirulmu auklu.
(2)	Piemēram, metāla gremdes, kaučuka skrītāji, izkļūšanas ierīces/rožņi u. c.

6. pielikums. Tirgū laistie zvejas rīki un savāktie par atkritumiem kļuvošie zvejas rīki (d) punkts) attiecībā pret zvejas flotes tilpību pa valstīm

13. attēls. Tirgū laistie zvejas rīki un savāktie par atkritumiem kļuvošie zvejas rīki, par ko paziņots d) punktā: vērtības attiecībā pret zvejas flotes tilpību sadalījumā pa valstīm

Piezīme: redzami dati ir attiecība starp, no vienas puses, katrā valstī tirgū laistajiem vai savāktajiem daudzumiem un, no otras puses, katras valsts zvejas flotes tilpību 2022. gadā, t. i., valsts zvejas flotes kopējo lielumu, kas ņemts no [Eurostat \(2024b\)](#).

7. pielikums. Iestādes, kas atbild par ziņošanu VLPI direktīvas ietvaros, un ziņošanas datumi

Valsts	Atbildīgā iestāde	Ziņošanas datums
Austrija	Federālā klimatricības ministrija	15.07.2024.
Beļģija	Veselības, pārtikas aprites drošuma un vides federālais valsts dienests (Vides ĢD Produktu politikas nodaļa) OVAM (Flandrijas atkritumu apsaimniekošanas valsts uzņēmums (Flandrijas reģions)) – atbalsts	03.07.2024. 28.08.2024.
Bulgārija	Bulgārijas Vides un ūdenssaimniecības ministrija	(kvalitātes nodrošināšanas process nav pabeigts)
Horvātija	Ekonomikas un ilgtspējīgas attīstības ministrijas Vides un dabas institūts	25.06.2024.
Kipra	Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides ministrijas Vides departaments	30.09.2024.
Čehija	Vides ministrija	11.09.2024.
Dānija	Vides aizsardzības aģentūra	28.06.2024.
Igaunija	Vides aģentūra	28.06.2024.
Somija	Pirkanmā Ekonomiskās attīstības, transporta un vides centrs	27.06.2024.
Francija	Zaļās pārkārtošanās un teritoriālās kohēzijas ministrija Vides aģentūra (<i>Umweltbundesamt – UBA</i>)	28.06.2024.
Vācija	Vācijas Federālais statistikas birojs (<i>Statistisches Bundesamt – Destatis</i>) – atbalsts	28.06.2024.
Grieķija	Vides un enerģētikas ministrijas Atkritumu apsaimniekošanas koordinācijas ģenerālsekretariāta Atkritumu apsaimniekošanas direktorāta Atkritumu reģistra, licencēšanas un statistikas departaments Grieķijas Reciklēšanas aģentūra – atbalsts	01.10.2024.
Ungārija	Enerģētikas ministrija	28.06.2024.
Islande*	Islandes Reciklēšanas fonds Vides aģentūra – atbalsts	28.06.2024.
Īrija	Vides aizsardzības aģentūra	28.06.2024.
Itālija	Vides aizsardzības un pētniecības institūts (<i>ISPRA</i>)	28.06.2024.
Latvija	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	28.06.2024.
Lietuva	Vides aizsardzības aģentūras Atkritumu licencēšanas nodaļa	30.06.2024.
Luksemburga	Vides aģentūra	27.06.2024.
Malta	Vides un resursu iestāde	28.10.2024.
Nīderlande	Publisko būvdarbu un ūdenssaimniecības ģenerāldirektorāts	28.06.2024.
Norvēģija*	Norvēģijas Vides aģentūra	25.06.2024.
Polija	Klimata un vides ministrijas Atkritumu apsaimniekošanas departaments	25.07.2024.
Portugāle	Vides aģentūra	28.06.2024.
Rumānija	Vides, ūdeņu un mežu ministrija Ekonomikas, uzņēmējdarbības un tūrisma ministrija Valsts zvejniecības un akvakultūras aģentūra – ziņo par d) punktu (zvejas rīki)	28.06.2024.
Slovākija	Vides aģentūra	10.10.2024.
Slovēnija	Vides aģentūra (<i>ARSO</i>)	14.08.2024.
Spānija	Zaļās pārkārtošanās un demogrāfiskā izaicinājuma ministrija	21.11.2024.
Zviedrija	Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūra	27.06.2024.

* EEZ EBTA valstis.

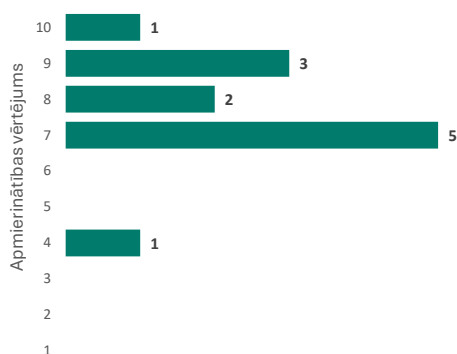
8. pielikums. Veiktā ziņotāju valstu apsekojuma rezultātu kopsavilkums

Pārskats

Apsekojumā no 12 valstīm tika ievākta atgriezeniskā saite par pieredzi, ko tās guvušas ar VLPI direktīvu saistītajā ziņošanas procesā 2024. gadā, un to viedokļi par nākamo ziņošanas kārtu. Ziņotāji novērtēja valstu apmierinātību ar šo procesu, dalījās ar problēmām, ar kurām tie saskārušies, un sniedza procesa uzlabošanas ieteikumus. Turpmāk ir izklāstīti galvenie konstatējumi.

Apmierinātība ar ziņošanas procesu

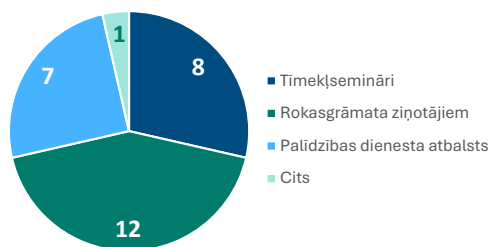
Apmierinātības vērtējums bija 4–10 punktu diapazonā, un visvairāk vērtējumu bija 7–9 punktu robežās. Vidējais apmierinātības rādītājs bija aptuveni 7,7, kas liecina, ka atgriezeniskā saite kopumā ir pozitīva, bet ir iespējas procesu vēl uzlabot.

Visnoderīgākie atbalsta elementi

Ziņotāji par visnoderīgākajiem atzina šādus atbalsta elementus:

- **rokasgrāmata ziņotājiem** – tā bieži tika minēta kā būtisks norādījumu resurss;
- **palīdzības dienesta atbalsts** – tika pausta atzinība par dienesta atsaucību;
- **tīmekļsemināri** – tie tika augstu vērtēti par to, ka tajos tika izskaidrotas sarežģītas prasības un kopīgota paraugprakse.

Galvenās problēmas, kas radās

Valstis uzsvēra vairākas problēmas:

- **datu vākšanas problēmas** – daudzām valstīm bija grūti savākt pilnīgus un pareizus datus;
- **sarežģīti ziņošanas formāti** – dažas valstis uzskatīja, ka *Excel* ziņošanas formāts ir apgrūtināošs;

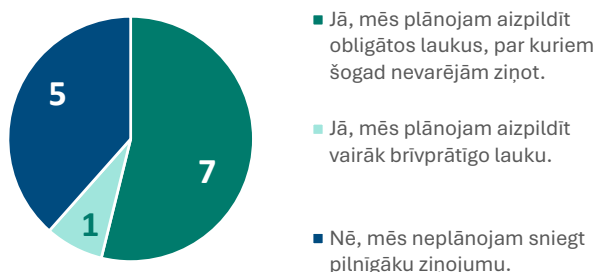
- **laika ierobežojumi** – īstenošanas akti, kas bija būtiski datu vākšanai, tika publicēti ar nokavēšanos, tāpēc arī valsts tiesību akti, kas bija nepieciešami, lai būtu iespējama īpaša datu vākšana, tika izstrādāti ar nokavēšanos.

Ieteikumi par veicamajiem uzlabojumiem

Ziņotāji ierosināja dažus uzlabojumus, piemēram, i) vienkāršot ziņošanas veidnes un pieskaņoties praktiskajām datu vākšanas spējām, ii) lai samazinātu sarežģītību, ieviest modulāras veidlapas, kas izvēršas, pamatojoties uz sākotnējiem ievaddatiem, un iii) sniegt papildu norādījumus un piemērus un varbūt aizstāt tīmekļseminārus ar visaptverošākām rokasgrāmatām tiem, kuri nevar tos apmeklēt.

Nākotnes prognozes

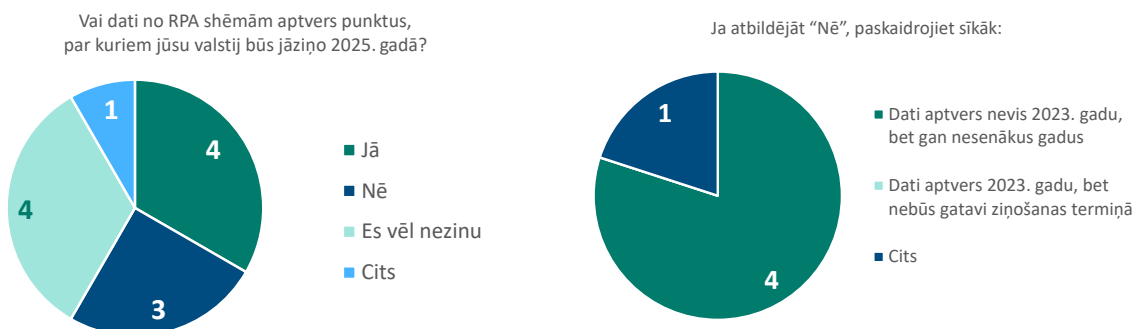
Lielākā daļa valstu norādīja, ka tās plāno aizpildīt obligātos un brīvprātīgos laukus, kas šogad netika aizpildīti.

Interese par 2025. gada tīmekļsemināru, kurā tiku pārskatīti šīs pirmā gada ziņošanas rezultāti un apspriesti uzlabojumi, bija liela – atbalstu tam pauda vairāk nekā puse.

Dati 2025. gada ziņošanai par a), b), c) un d) punktu un RPA shēmas gatavība

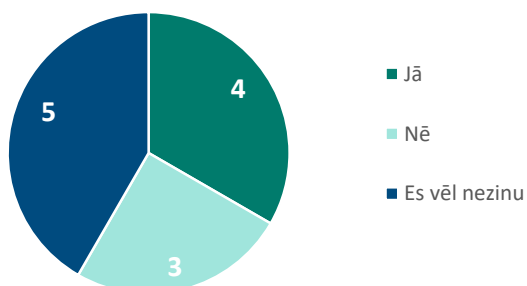
Norādītie datu avoti, kas tiks izmantoti ziņošanai nākamajā gadā, ietver valsts normatīvos aktus, ražotāju ziņojumus un RPA shēmas, lai gan daži datu avoti joprojām ir nepilnīgi. Vairākas valstis norādīja uz RPA shēmu īstenošanas kavējumiem, kas ietekmē datu pieejamību ziņošanai par VLP nākamajā gadā.

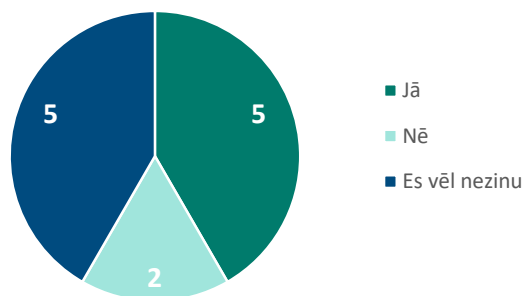
Dati abiem papildu ziņošanas pienākumiem 2025. gadā

Atbildes, kas sniegtas uz jautājumu par to, kādi datu avoti nākamajā gadā tiks izmantoti abiem papildu ziņošanas pienākumiem (par tabakas izstrādājumu filtriem un reciklētā materiāla saturu VLP dzērienu pudelēs), liecina par dažādu gatavības pakāpi un zināmu nenoteiktību ziņotāju vidū.

Vai esat jau apzinājis datu avotus, kurus izmantosiet, lai nākamajā gadā izpildītu papildu pienākumu ziņot par f) punktu, kas attiecas uz **pēcpatēriņa atkritumiem no tabakas izstrādājumu filtriem**?

Vai esat jau apzinājis datu avotus, kurus izmantosiet, lai nākamajā gadā izpildītu papildu pienākumu ziņot par e) punktu, kas attiecas uz **reciklētā materiāla saturu VLP dzērienu pudelēs**?

Secinājums

Lai gan apmierinātība ar ziņošanas procesu kopumā bija laba, pastāv acīmredzamas iespējas racionalizēt datu vākšanas un ziņošanas formātus. Galvenie ieteikumi, kā uzlabot šo procesu nākamajā ziņošanas ciklā, ir sniegt labākus norādījumus un vienkāršot veidlapas.

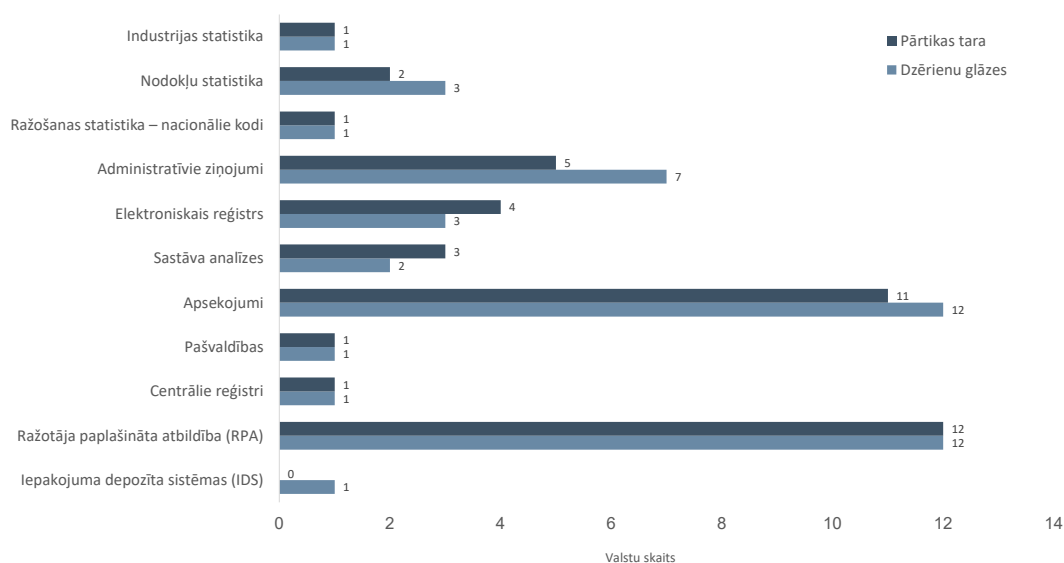
9. pielikums. Datu avoti un metodikas

Komisijas pamatnostādnēs par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem saskaņā ar VLPI direktīvu (2021/C 216/01) ir sniegti precizējumi par priekšmetiem, uz kuriem attiecas VLPI direktīvas darbības joma, arī par priekšmetiem, uz kuriem attiecas ziņošanas pienākumi. Pamatnostādnēs cita starpā ir precizēts, ko var uzskatīt par vienreizlietojamu un ko uzskata par plastmasu saskaņā ar VLPI direktīvu. Pamatnostādnēs ir arī sniegtas specifikācijas, kas palīdz labāk identificēt izstrādājumus un to korķišus/vākus/vāciņus. Sīkāka informācija, kas palīdz ziņot datus par zvejas rīkiem, ir sniegta 2020. gada [pētījumā, kura mērķis ir palīdzēt īstenot Vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu direktīvā un Ostas atkritumu pieņemšanas iekārtu direktīvā izklāstītos pienākumus](#) (*Study to support the implementation of obligations set out in the Single Use Plastics and Port Reception Facilities Directives*), kurā sniegtas specifikācijas par ziņošanas tvērumu, iespējamiem datu avotiem, zvejas rīku veidiem utt.

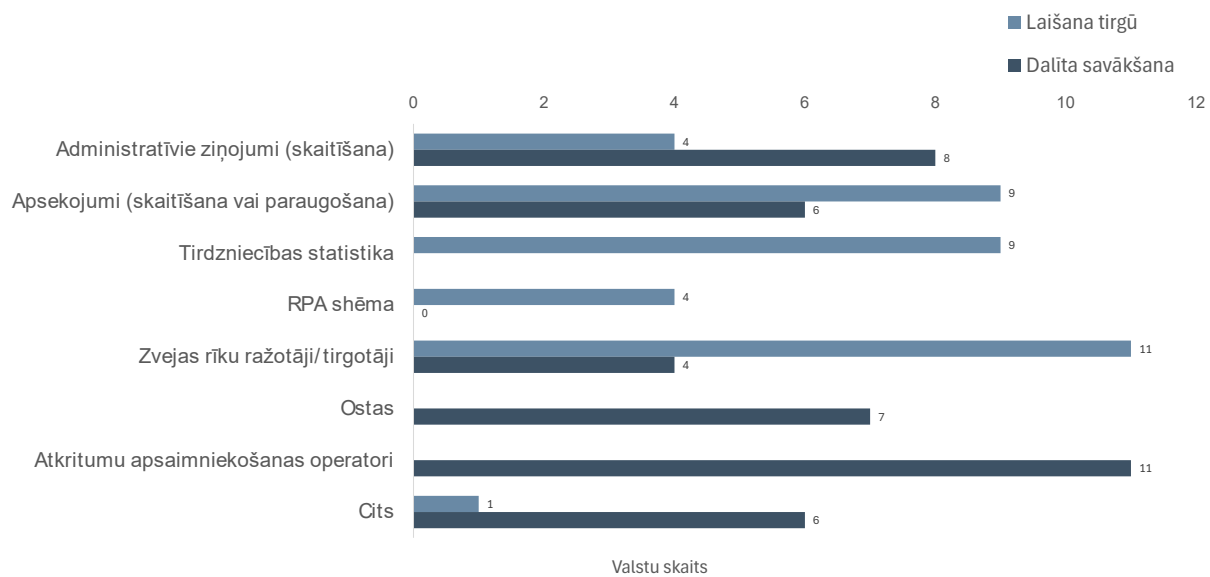
Papildus šiem norādījumu dokumentiem katrā Komisijas īstenošanas lēmumā ir sniegta sīkāka informācija par ziņošanas formātu, kas jāizmanto visiem punktiem, uz kuriem attiecas ziņošanas pienākums. Tai skaitā ir sniegta arī informācija par formātu, kas izmantojams ziņošanai par izmantotajiem datu avotiem un metodikām. Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/162 attiecībā uz a) punktu un Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/958 attiecībā uz d) punktu valstīm ir lūgts norādīt ziņošanai izmantotos datu avotus / metodikas, un šo lēmumu pielikumos ir uzskaitīti iespējamie avoti un metodikas. Ziņošana par b) punktu balstās uz valstu informētību par pasākumiem, un Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2022/162 nav noteikti nekādi kritēriji, kam pasākumiem būtu jāatbilst, lai par tiem varētu ziņot. Attiecībā uz c) punktu valstis pamatnostādnēs tiek lūgtas sniegt sīkāku informāciju – daļu brīvprātīgi, daļu obligāti – par konkrētiem datu elementiem, bet pamatnostādnēs nav sniegts konkrēts atsauces saraksts ar datu avotiem, no kuriem valstis var izvēlēties. Nākamajos attēlos ir sniegta sīkāka informācija par datu avotiem / metodikām, ko valstis izmantojušas katram ziņošanas par VLP punktam. Mēs uz datu avotiem un metodikām atsaucamies kopā, jo arī Komisijas īstenošanas lēmumos tie ir minēti kopā.

Nākamajos attēlos ir sniegts pārskats par datu avotiem / metodikām, ko valstis paziņojušas attiecībā uz punktiem, attiecībā uz kuriem ziņošanas formātā bija iekļautas kategorijas, ko ziņotāji varēja norādīt (a) un d) punkts).

14. attēls. Datu avoti / metodikas, ko valstis izmantojušas ziņošanai par a) punktu. Avots: kvalitātes pārbaudes ziņojumi.

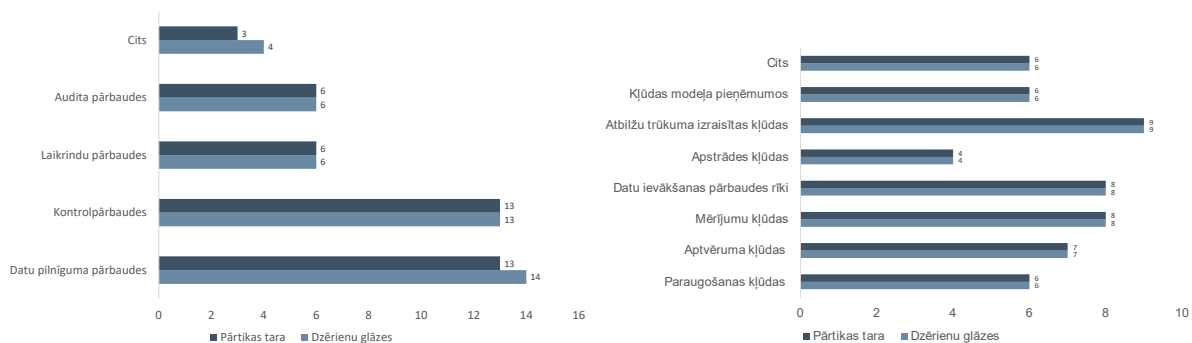

15. attēls. Datu avoti / metodikas, ko valstis izmantojušas ziņošanai par d) punktu. Avots: kvalitātes pārbaudes ziņojumi.

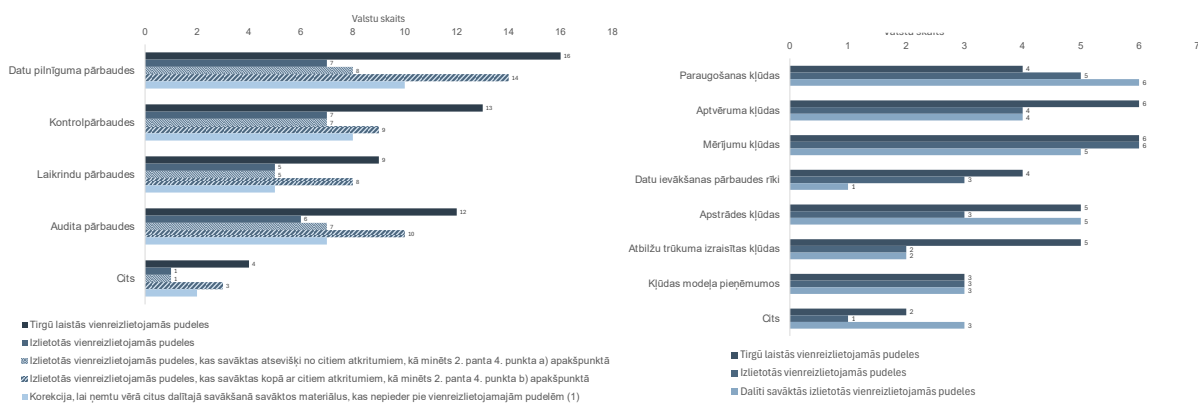

10. pielikums. Norādītās verifikācijas metodes un pareizības problēmas

16. attēls. Verifikācijas metodes (pa kreisi) un pareizības problēmas (pa labi), kas norādītas saistībā ar ziņošanu par a) punktu. Avots: kvalitātes pārbaudes ziņojumi.

17. attēls. Verifikācijas metodes un precizitātes problēmas, kas norādītas saistībā ar ziņošanu par c) punktu. Avots: kvalitātes pārbaudes ziņojumi.

18. attēls. Verifikācijas metodes un precizitātes problēmas, kas norādītas saistībā ar ziņošanu par d) punktu. Avots: kvalitātes pārbaudes ziņojumi.

